

V U O S I K E R T O M U S

2007



*Elias Lönnrotin syntymästä tulee tänä vuonna kuluneeksi 200 vuotta. Hän kuuluu kulttuurimme suurimpiin merkkimiehiin, jonka kunniaksi on pystytetty patsaita ja nimetty juhlapäiviä, katuja ja aukioita.*

*Lönnrot on Suomen kirjakielen toinen isä Mikael Agricolan jälkeen, kansalliseepoksemme Kalevalan ja sen sisarteoksen Kantelettaren luoja, kielen uudistaja ja sanakirjojen etevä toimittaja.*

*Hän oli myös lääkäri, aikoinaan ainoa koko Kainuun laajassa läänissä, ja laati lukuisia kansaa valistavia terveyttä edistäviä ja tieteellisiä teoksia.*

## KELA - JOKAISTA SUOMALAISTA VARTEN

Kansaneläkelaitos (Kela) huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamia sosiaaliturvaetuuksia ovat vähimmäiseläkkeet, vammaisetuudet, sairausvakuutusetuudet, kuntoutusetuudet, työttömän perusturvaetuudet, pienten lasten hoidon tuki, lapsilisät, äitiysavustus, opintoetuudet, yleinen asumistuki ja sotilasavustus.

### Eduskunnan valvonnassa

Kela toimii eduskunnan valvonnassa. Laitoksen toimintaa johtaa ja kehittää sen hallitus. Periaatteellisesti tärkeät asiat ja eräät nimitykset päätti vuoden 2001 loppuun asti lisätty hallitus. Vuoden 2002 alusta aloitti toimintansa uusi 10-jäseninen hallitus, jossa Kelasta on mukana pääjohtaja ja hänen sijaisensa. Laitoksen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat 12 valtuutettua ja heidän valitsemansa 8 tilintarkastajaa.

### Lähellä asiakasta

Sosiaaliturvaetuuksien ratkaisua koskeva päätöksenteko on hajautettu vakuutuspiirien toimistoihin. Ne tekevät ratkaisupäätökset lähes kaikista etuuksista. Vain työkyvyttömyyseläkkeet sekä osa opintotuista ja työterveyshuollon korvauksista ratkaistaan keskitetysti keskushallinnossa. Korkeakouluopiskelijoiden opintotukihakemukset ratkaistaan korkeakoulujen opintotukilautakunnissa.

### Toiminta-ajatus ja arvot

Kelan toiminta-ajatus uudistettiin seuraavaksi:  
Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee itsenäistä selviytymistä eri elämäntilanteissa.

Kelan toiminta perustuu seuraaviin arvoihin:



## PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

Vuonna 2001 Kelan sisäisen toiminnan painopisteitä olivat strategiaperustan kehittäminen ja laatutyö. Toiminta-ajatus, visio, arvot ja strategia muodostavat henkisen ja eettisen pohjan työllemme. Näitä asioita sisäistettiin ja kehitettiin vuoden aikana.

Elokuussa vahvistettiin Laki Kansaneläkelaitoksesta. Laki tuli voimaan vuoden 2002 alusta. Laissa määrätään Kelan toimielinten rakenne sekä Kelan ja toimielinten tehtävät. Kela määritteli itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi, jonka hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsevat 12 valtuutettua.

Kelan sosiaaliturvaa koskevista tehtävistä säädetään erikseen etuuksia koskevissa laeissa. Uudessa laissa Kelan tehtäviksi määrätään mm. etuuksista ja palvelutoiminnasta tiedottaminen, etuusjärjestelmien ja oman toiminnan kehittämistä palveleva tutkimus sekä tilastojen ja arvioiden laatiminen. Laki velvoittaa Kelan myös tekemään ehdotuksia toimialaansa liittyvän lainsäädännön kehittämisestä.

Lain mukaisesti eduskunnan valitsevat valtuutetut nimitävät hallituksen. Hallituksen tehtävänä on johtaa ja kehittää Kelan toimintaa. Kelan toimihenkilöiden edustajalla on hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Kela maksoi kansalaisille sosiaaliturvaetuuksia vuonna 2001 reaalisesti melko tasan saman summan kuin vuotta aikaisemmin, vaikka markkamääräisesti kasvua olikin 2,7 prosenttia. Eniten kasvoivat opintoetuudet, sairausvakuutusetuudet ja kuntoutusetuudet. Opintoetuuksien kasvu johtuu opiskelijoiden siirtymisestä yleisestä asumistuesta opiskelijoiden asumislisän piiriin. Maksettujen etuuksien kokonaismäärä oli 55,1 mrd.mk.

Vuoden aikana suoritettiin neljännen kerran peräkkäin Kelan toiminnan laadun itsearviointi ja osallistuttiin Suomen laatupalkintokilpailuun julkisen sektorin sarjaan. Kilpailussa menestyttiin hyvin, vaikka voittoa ei aivan tullutkaan.

Euron käyttöönottoon on Kelassa valmistauduttu jo muutamana vuoden ajan. Eniten Euron tulo työllisti atk-henkilökuntaa. Kaikkiaan atk-muutostyötä tehtiin noin 130 henkilötyövuotta, josta yli puolet vuoden 2001 aikana. Siirtyminen euroon Kelan etuuskäsittelyssä sujui vuodenvaihteessa suunnitelmien mukaisesti. Euro-projekti oli Kelalle merkittävä haaste, josta selvitettiin hyvin. Tästä on syytä erikseen kiittää kaikkia mukana olleita.



Aikaisempien vuosien tapaan Kelan toimistojen asiakkaiden keskuudessa suoritettiin asiakaskysely. Vastauksia tuli noin 20 000 kpl. Kyselyn tulokset osoittavat, että Kelan vahvuuksia ovat edellisvuosien tapaan toimihenkilöiden ammattitaito ja ystävällisyys sekä toimistojen aukioloajat. Parantumista pitäisi tapahtua edelleenkin päätösten ymmärrettävyydessä, esitteiden ja hakuohjeiden selkeydessä sekä hakemusten käsittelyajoissa.

Kattava palveluverkko on Kelan asiakkaille tärkeä. Asiakkaat ottivat Kelaan yhteyttä vuoden aikana noin 17 miljoonaa kertaa. Näistä oli henkilökohtaisia käyntejä noin 5,5 miljoonaa.

Henkilökunta on jälleen suoriutunut tehtävistään hyvin. Tehtävien lisääntymiseen ja monimutkaistumiseen on haluttu sopeutua palveluhengessä. Lämmin kiitos.

Kiitän asiakkaitamme ja yhteistyötahojamme ymmärtäväisestä ja kannustavasta suhtautumisesta vaativaan työhömmme.

## KELA VUONNA 2001

Kela maksoi etuuksia 55,1 mrd. markkaa. Toimintamenot olivat 1,8 mrd. markkaa eli 3,1 % kokonaismenoista. Tuotot olivat 57,1 mrd. markkaa, mistä valtion osuus oli 53 %. Vakuutusmaksuilla rahoitettiin kuluista 37 %. Valtion takuusuorituksia tarvittiin 2,8 mrd. markkaa.

Valtaosa suomalaisista sai Kelan etuuksia. Sairausvakuutusetuuksia maksettiin 3,8 miljoonalle ja työttömyysturvaetuuksia 0,3 miljoonalle henkilölle. Lapsilisää sai vuoden lopussa noin 1,1 miljoonaa lasta. Eläkkeensaajia oli vuoden lopussa neljännes edellisvuotta vähemmän eli 0,8 miljoonaa.

Kelan hallintoa koskeva laki (Laki Kansaneläkelaitoksesta) vahvistettiin 17.8. Laisa määritteli Kelan ylimpien toimielinten rakenne sekä Kelan ja toimielinten tehtävät. Laki tuli voimaan vuoden 2002 alusta.

Euron käyttöönotto Kelan etuuskäsittelyssä sujui vuodenvaihteessa 2001 - 2002 häiriöttä. Muutoksia tietojärjestelmiin toteutettiin pitkin vuotta ja osallistuttiin lainsäädäntömuutosten valmisteluun.

Kelan 84 vakuutuspiirissä oli omia palvelupaikkoja vuoden lopussa 333. Niistä 264 oli joka päivä avoinna olevia täyden palvelun toimistoja. Sen lisäksi Kela oli mukana 123 erilaisessa yhteispalveluhankkeessa.

Sähköisiä palveluja täydennettiin ja valmistauduttiin niiden laajentamiseen osallistumalla erilaisiin yhteishankkeisiin, muun muassa Satakunnan Makropilottiin ja sähköisen reseptin toteutusprojektiin.

Kelalle hyväksyttiin johtamisen periaatteet sekä strategisen suunnittelun ja tulosopimusmenettelyn prosessit toteutettavaksi vuosittaisine aikatauluineen.

Kelan strategiaperustaa kehitettiin. Se sisältää toiminta-ajatuksen, vision, arvot ja strategian. Vuosien 2002 - 2005 toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohtana on strategiaperusta. Tulokortti ja sen neljä näkökulmaa otettiin kiinteäksi osaksi toiminnan ohjausta. Näkökulmat ovat: asiakas ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus, talous, prosessit sekä henkilöstön ja työyhteisön uudistuminen. Kelalle vahvistettiin myös henkilöstö-, tieto- ja ympäristöstrategiat.

Laatuohjelmaa toteutettiin tekemällä jo neljäntenä vuonna peräkkäin koko Kelan laadun itsearviointi. Kela osallistui myös Suomen laatupalkintokilpailun sarjaan julkinen sektori ja yleishyödylliset yhteisöt. Itsearviointeja tehtiin edellisvuosien tapaan myös osastoilla, aluekeskuksissa ja vakuutuspiireissä. Edellisvuonna todettuja kehittämiskohteita toteutettiin käytännössä. Lisäksi käynnistettiin vuoden 2002 sisäinen laatukilpailu.

Kelan asiakaspalvelukysely tehtiin aikaisempien vuosien tapaan. Tässä kyselyssä Kelan palvelutaso arvioitiin vertailussa mukana olleista organisaatioista kolmanneksi parhaaksi. Kela teetti Suomen Gallupilla jo toisen kerran imagokyselyn. Lisäksi tehtiin yhdessä Helsingin yliopiston sosiaalipolitiikan laitoksen kanssa asiakaskysely. Tulokset olivat barometrikyselyä kriittisempiä.

Toimihenkilöiden uuteen palkkausjärjestelmään kuuluva henkilöstöä koskeva arviointi toteutettiin. Uusi järjestelmä otettiin takautuvasti käyttöön vuoden 2001 alusta.

Henkilöstön määrä oli vuoden lopussa yhteensä 6 006, joista kokopäivätoimisia oli 5 045. Henkilöstön täysi eläkevastuu oli vuoden lopussa 6,6 mrd. markkaa. Vuoden lopussa eläkevastuun kate oli täydestä eläkevastuusta 35,6 %.

KELAN MAKSAMAT ETUUDET  
KAIKKI ETUUDET

Kelan etuusmenot kasvoivat nimellisesti edellisvuodesta 2,7 %, mutta reaalisesti kasvu oli vain 0,1 %. Etuuksien yhteismäärä oli 55 093 milj. markkaa.

Opintoetuudet kasvoivat 10,4 %, sairausvakuutusetuudet 8,6 % ja kuntoutusetuudet 5,3 %. Yleisen asumistuen menot pienentyivät 12,3 % ja lapsiperheiden etuudet 1,0 %. Opiskelijoiden siirtyminen opintoetuuksien kasvuun, mutta yleisen asumistuen menot pienenevät vastaavasti.

	2001 milj. mk	2000 milj. mk	Muutos %
Eläkkeet ja vammaisetuudet	16 937	16 699	1,4
Sairausvakuutusetuudet	13 398	12 338	8,6
Kuntoutusetuudet	1 410	1 340	5,3
Työttömyysturvaetuudet	6 165	6 052	1,9
Lapsiperheiden etuudet <sup>1</sup>	10 465	10 567	-1,0
Opintoetuudet	4 250	3 848	10,4
Yleinen asumistuki	2 375	2 708	-12,3
Muut etuudet	93	82	13,5
Etuuskulut yhteensä	55 093	53 634	2,7

<sup>1</sup> Vanhempainpäivärahat sisältyvät sairausvakuutusetuuksiin.

## TOIMINTATIEDOT KELASTA

	1997	1998	1999	2000	2001
Kokonaismenot, mrd. mk	54,1	55,5	55,2	55,3	56,9
Etuusmenot, mrd. mk	52,5	53,0	53,5	53,6	55,1
Toimintamenot/kokonaismenot, %	2,9	3,0 (4,3)	3,0	3,0	3,1
Etuusmenot/BKT, %	8,3	7,7	7,5	6,9*	6,9*
Etuusmenot/sosiaalimenot, %	28,2	28,2	28,0	27,3*	27,0*
Etuusmenot/asukas, mk/v	10 200	10 300	10 400	10 400	10 600*
Henkilöstö 31.12.	5 718	5 718	5 778	5 906	6 006

\* Arvio  
Suluissa oleva luku vastaa tilinpäätöksessä olevaa määrää, jossa on otettu huomioon eläkevastuurahaston nopeutettu kattaminen.

## 4 Kelan maksamat etuudet

ELÄKETURVA JA  
VAMMAISETUUDET

Vuoden 2001 alussa eläkkeisiin ja vammaisuuksiin tehtiin 3,9 %:n indeksikorotus. Tällöin myös pelkkää entistä pohjaosaa saavien kansaneläkkeet (leikatut kansaneläkkeet) ja puolisolisät lakkasivat. Kaikkiaan 335 000:sta leikattua kansaneläkettä saaneesta 245 000 jäi kokonaan ilman kansaneläkettä ja 90 000 sai pelkästään kansaneläkkeen lisä. Täyttä kansaneläkettä ja leskeneläkkeen täydennysmäärää korotettiin 1.6.2001 enimmillään 73 markkaa ja ylimääräistä rintamalisää 33 markkaa kuukaudessa. Yhteensä eläkkeitä ja vammaisuuksia maksettiin 16 937 milj. markkaa (lisäystä 1,4 %).

Kela otti vastaan 382 000 hakemusta, jotka koskivat eläkettä, eläkkeenosaa, vammaisuuksia tai niiden tarkistusta (lisäystä 6,5 %). Näistä 17 500 oli kansainvälisiä hakemuksia, eli ne perustuivat EY-asetukseen tai sosiaaliturvasopimuksiin. Hakemuksista 38 % koski uutta eläkettä tai vammaisuuksia ja 37 % asumistukea. Työeläkehakemuksia vastaanotettiin 82 300 eli 9,0 % enemmän kuin edellisvuonna.

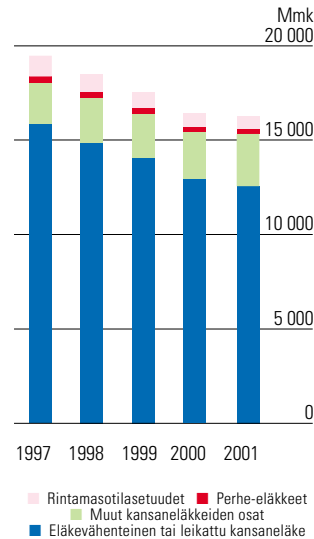
Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 48 päivää. Se lyheni edellisestä vuodesta päivällä. Kansallisten hakemusten käsittelyaika (41 pv) kuitenkin piteni kahdel-

la päivällä, mutta kansainvälisten hakemusten käsittelyaika (runsaat 5 kk) lyheni kahdella kuukaudella edellisvuotisesta. Yli puolet kansallisista hakemuksista käsiteltiin alle kuukaudessa.

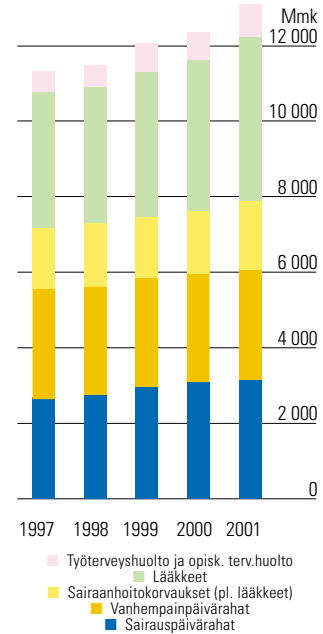
Keskimääräinen kansaneläke oli vuoden 2001 lopussa rintamalisät mukaan luettu-

na 1 704 markkaa kuukaudessa. Pelkän kansaneläkkeen varassa elävän yksinäisen henkilön kansaneläke oli ensimmäisessä kuntaryhmässä 2 832 markkaa kuukaudessa. Keskimääräinen eläkkeensaajien asumistuki oli vuoden lopussa 729 markkaa kuukaudessa.

Maksetut eläkkeet 1997-2001  
(vuoden 2001 rahana)



Sairausvakuutusetuudet 1997-2001  
(vuoden 2001 rahana)



## ELÄKKEET JA VAMMAISETUUDET

Eläkkeet	2001	2000	Muutos
	milj. mk	milj. mk	
Maksetut eläkkeet	16 290,7	16 093,3	1,2
Kansaneläkkeet	15 316,5	15 109,1	1,4
Vanhuuseläkkeet	10 723,5	10 894,8	-1,6
Niistä alle 65-vuotiaiden	48,4	49,6	-2,5
Työkyvyttömyyseläkkeet	3 916,7	3 869,6	1,2
Niistä yksilölliset varhaiseläkkeet	90,7	130,3	-30,4
Työttömyyseläkkeet	287,1	281,6	2,0
Muut <sup>1</sup>	389,2	63,1	517,0
Perhe-eläkkeet	243,5	237,7	2,5
Rintamalisät	730,6	746,6	-2,1
Muut etuudet	15,1	14,8	2,6

<sup>1</sup> Kelan maksamat pelkät eläkkeensaajien asumistuet, eläkkeensaajien hoitotuet ja lapsikorotukset.

Eläkkeensaajien lukumäärä	31.12.2001	31.12.2000	Muutos %
Eläkkeensaajia yhteensä	813 800	1 061 400	-23,3
Kansaneläkkeen saajia	777 500	1 024 200	-24,1
Vanhuuseläkkeen saajia	508 600	773 000	-34,2
Niistä alle 65-vuotiaiden	3 800	3 900	-3,3
Työkyvyttömyyseläkkeen saajia	150 100	220 600	-31,9
Niistä yksilöllisiä varhaiseläkkeitä	6 900	21 700	-68,4
Työttömyyseläkkeen saajia	23 900	23 000	3,6
Muita <sup>1</sup>	94 900	7 600	.
Perhe-eläkkeen saajia	36 300	37 200	-2,4

<sup>1</sup> Henkilö saa Kelasta pelkästään eläkkeensaajien asumistukea, eläkkeensaajien hoitotukea, rintamalisää tai lapsikorotusta.

Kansaneläkkeiden rakenne	31.12.2001	31.12.2000	Muutos %
Kansaneläkkeen saajista sai			
työeläkevähenteistä kansaneläkettä	682 600	681 500	0,2
täyttä	111 100	115 700	-4,0
vähennettyä	571 500	565 800	1,0
leikkua kansaneläkettä	.	335 000	.
pelkkää asumistukea, eläkkeensaajien hoitotukea, rintamalisää tai			
lapsikorotusta	94 900	7 700	.
Kansaneläkkeen saajista sai			
asumistukea	163 500	161 500	1,2
eläkkeensaajien hoitotukea	159 900	153 900	3,9
rintamalisää	136 200	149 100	-8,6
ylimääräistä rintamalisää	72 900	80 200	-9,1
puolisolisää	.	100	.
lapsikorotusta	6 900	8 500	-18,6

Vammaisetuudet	2001	2000	Muutos
Maksetut tuet	milj. mk	milj. mk	%
Lapsen hoitotuet	468,5	438,6	6,8
Vammaistuet	177,6	166,9	6,4

Vammaisuuksia saavien lukumäärä	31.12.2001	31.12.2000	Muutos %
Lapsen hoitotuet	46 700	46 800	-0,1
Vammaistuet	12 300	12 000	2,3



## SAIRAUSVAKUUTUS

Sairausvakuutuksen etuusmenot lisääntyivät edellisvuodesta 1 060 milj. markkaa (8,6 %). Etuuksia maksettiin 13 398 milj. markkaa. Sairaanhoidokorvaukset kasvoivat 12,1 % ja työtulokorvaukset 5,2 %. Sairausvakuutusetuuksia saaneiden henkilöiden määrä kasvoi 2,1 %.

Keskimääräinen sairauspäiväraha oli 238 markkaa ja vanhempainpäiväraha 196 markkaa. Tarveharkintaisia sairauspäivärahoja maksettiin 1 700 henkilölle. Vuosilomakustannusten korvausta maksettiin 19 000 henkilön työnantajalle.

Sairauspäiväraharatkaisuja tehtiin 570 000 (lisäystä 1,7 %). Ratkaisujen keskimääräinen käsittelyaika oli 14 päivää eli päivän pitempi kuin edellisenä vuonna.

Sairaanhoidokorvausten maksukertoja oli 24,8 milj. kpl (lisäystä 5,1 %). Sairaanhoidokorvauksista lääkekorvausmenot kasvoivat edelleen (13,3 % ja 538 milj. mk). Kasvu oli suurinta ylemmän erityiskorvausryhmän (100 %) lääkekorvauksissa (18,8 %). Lääkekorvausten kasvu johtuu mm. uusien entistä kalliimpien lääkkeiden tulosta korvattaviksi, mikä näkyy myös suurista lääkekustannuksista lisäkorvausta saaneiden määrän kasvuna (8,2 %).

Sairausvakuutuksesta korvattava hammashuolto laajeni huhtikuun 2001 alussa

koskemaan kaikkia vuonna 1946 tai sen jälkeen syntyneitä. Tämän seurauksena hammaslääkärintalokorvausten korvaukset lisääntyivät huomattavasti. Menot olivat 88 milj. markkaa (36,0 %) edellisvuotta suuremmat. Sairausvakuutuskorvauksista tutkimus- ja hoitokorvaukset vähenivät (vähennystä 3,1 %).

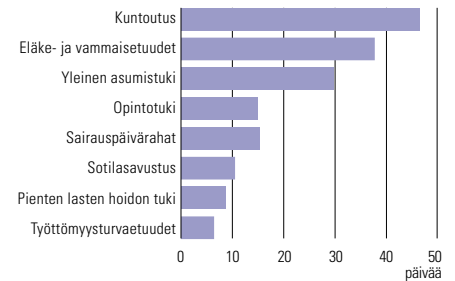
Työterveyshuollon menot olivat 846 milj. markkaa (lisäystä 7,4 %). Korvauksia maksettiin työnantajille 740 milj. markkaa ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle 98 milj. markkaa. Yrittäjien ja muiden omaa työtään tekevien työterveyshuoltokorvaukset olivat 0,5 milj. markkaa ja korvaukset terveyskeskuksille 2,7 milj. markkaa. Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitysten kulut olivat 3,9 milj. markkaa.

## KUNTOUTUS

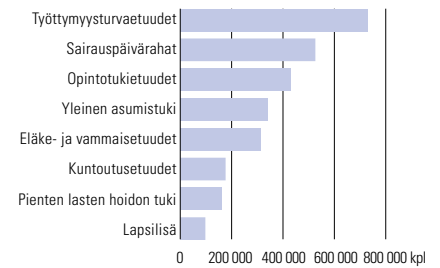
Kuntoutuskulut kasvoivat 5,3 %, ja ne olivat yhteensä 1 411 milj. markkaa. Yksilökohtaiseen kuntoutukseen käytettiin 1 133 milj. markkaa (lisäystä 4,7 %). Kuntoutusrahaa maksettiin 250 milj. markkaa (lisäystä 9,2 %).

Kuntoutustoimenpiteitä kustannettiin 83 300 henkilölle. Heistä 16 300:lle järjestettiin vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta, 19 200:lle vaikeavammaisten lääkinällistä kuntoutusta ja 49 800:lle muuta

Hakemusten läpimenoajat joissakin etuuksissa 2001



Ratkaisujen lukumäärä joissakin etuuksissa 2001





## SAIRAUSVAKUUTUSETUUDET

	2001 milj. mk	2000 milj. mk	Muutos %
<b>Kaikki etuudet</b>	13 398,3	12 338,2	8,6
Työtulokorvaukset	6 177,6	5 872,9	5,2
Sairauspäivärahat <sup>1</sup>	3 110,6	2 936,6	5,9
Vanhempainpäivärahat <sup>2</sup>	3 067,0	2 936,3	4,4
Sairaanhoitokorvaukset	6 291,7	5 614,5	12,1
Muut etuudet	929,0	850,8	9,2
<b>Kaikki sairaanhoitokorvaukset</b>	6 291,7	5 614,5	12,1
Lääkkeet	4 567,4	4 029,9	13,3
Peruskorvatut (50 %)	1 683,5	1 565,3	7,6
Erytiskorvatut (75 %)	1 293,6	1 113,0	16,2
Erytiskorvatut (100 %)	1 304,1	1 097,6	18,8
Lääkkeiden lisäkorvaukset <sup>3</sup>	286,0	254,2	12,5
Lääkäripalkkiot	379,7	356,2	6,6
Hammaslääkäripalkkiot	333,8	245,5	36,0
Tutkimus ja hoito	332,6	343,3	-3,1
Matkakustannukset	678,2	639,6	6,0
Matkojen lisäkorvaukset <sup>3</sup>	127,6	107,0	19,2

<sup>1</sup> Sisältää myös tartuntatautilain perusteella maksetut päivärahat ja ansionmenetykskorvaukset sekä elimen tai kudoksen luovuttajalle maksetut päivärahat.

<sup>2</sup> Sisältää myös erityishoitorahat ja vuosilomakustannusten korvaukset työnantajalle.

<sup>3</sup> V. 2001 lääkkeiden omavastuun kattosumma oli 3 449,74 mk ja matkojen 935 mk.

## SAIRAUSVAKUUTUSETUUKSIEN SAAJAT

	2001	2000	Muutos %
<b>Kaikki etuudet</b>	3 837 400	3 759 400	2,1
Sairauspäivärahat	301 300	296 300	1,7
Vanhempainpäivärahat	139 700	140 300	-0,4
Sairaanhoitokorvaukset	3 780 500	3 702 700	2,1
Lääkkeet	3 363 200	3 322 000	1,2
Peruskorvatut (50 %)	3 217 400	3 186 700	1,0
Erytiskorvatut (75 %)	778 700	758 600	2,7
Erytiskorvatut (100 %)	391 200	376 300	4,0
Lääkkeiden lisäkorvaukset	112 000	103 500	8,2
Lääkäripalkkiot	1 476 100	1 393 700	5,9
Hammaslääkäripalkkiot	627 800	469 700	33,7
Tutkimus ja hoito	763 600	739 500	3,3
Matkat	563 100	572 900	-1,7
Matkojen lisäkorvaukset	33 300	29 300	13,7



ammattillista ja lääkinnällistä kuntoutusta. Kuntoutujien lukumäärä kasvoi edellisestä vuodesta prosentin. Eniten lisää kuntoutujia tuli ikäryhmiin alle 25-vuotiaisiin ja yli 64-vuotiaisiin.

Sekä kuntoutujien että kuntoutusrahaa saavien lukumäärä kasvoi koko 1990-luvun. Vuosina 2000 ja 2001 kasvu on hidastunut. Kuntoutusrahaa maksettiin 54 500 henkilölle (lisäystä 2,0 %). Heistä 41 200 sai kuntoutuspäätöksen Kelasta. Kuntoutusrahaa maksetaan yhä enemmän lyhytaikaisesta kuntoutuksesta (esim. TYK-toiminta). Kuntoutusraha oli keskimäärin 166 markkaa päivässä.

#### Kuntoutuksen palveluyksikkö

Kuntoutuksen palveluyksikkö tuottaa kuntoutuspalveluja. Kuntoutuspalveluasiakkaita oli 3 700. Asiakasvuorokausia kertyi 37 900, mikä oli 1,5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

## MUU SOSIAALITURVA

### Työttömyysturva

Työllisyystilanteen parantumisesta huolimatta Kelan maksamat työttömyysturva-etuudet kasvoivat 1,9 %, ja ne olivat 6 165 milj. markkaa. Merkittävin syy kasvuun oli se, että täyttä työttömyyspäivärahaa korotettiin 5 markalla vuoden alusta.

Työmarkkinatuen markkamäärään (5 493 milj.) sisältyvää yhdistelmätukea maksettiin pitkäaikaistyöttömän työllistyneille työnantajille 416 milj. markkaa (lisäystä 8,8 %). Matka-avustuksena työ-

markkinatukea alettiin vuoden alusta maksaa kahdelta kuukaudelta henkilölle, joka ottaa vastaan työssäkäyntialueensa ulkopuolelta pysyväisluonteisen, kokoaikaisen työn. Matka-avustusta maksettiin 3,8 milj. markkaa.

Työttömyysturvaetuuksia maksettiin vuoden aikana 319 000 henkilölle keskimäärin 155 päivää etuudensaajaa kohti. Peruspäivärahaa sai 44 000 henkilöä (lisäystä 0,7 %) ja työmarkkinatukea 271 000 (vähennystä 5,3 %). Lisäksi yhdistelmätuen työmarkkinatukea maksettiin 31 000 pit-

käaikaistyöttömän työnantajalle ja kotoutumistukea 8 600 maahanmuuttajalle.

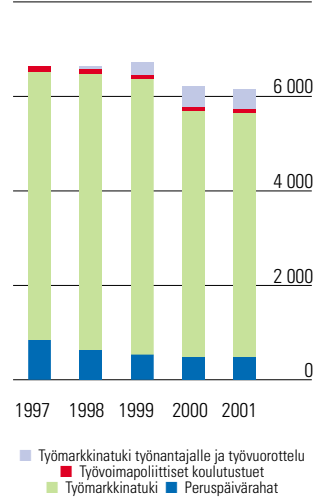
Työmarkkinatuen saajista 74 000 oli vuoden aikana ollut työharjoittelussa tai työvoimakoulutuksessa. Työmarkkinatukea saaneista 88 000 oli saanut ansioturvan päivärahaa ja 80 000 peruspäivärahaa enimmäisajan.

Keskimääräinen peruspäiväraha oli 124 markkaa ja työmarkkinatuki 121 markkaa. Soviteltua päivärahaa maksettiin vuoden aikana ainakin jonkin aikaa 26 %:lle peruspäivärahan saajista ja 15 %:lle työmarkkinatuen saajista.

Peruspäiväraha- ja työmarkkinatuki-ratkaisuja tehtiin kaikkiaan 729 000 (vähennystä 4,9 %). Varsinaisten ratkaisujen keskimääräinen käsittelyaika oli 14 päivää eli päivän pitempi kuin vuotta aiemmin.

Työvoimapolitiittisia koulutusetuuksia maksettiin 143 milj. markkaa. Etuuksia sai 45 000 henkilöä (vähennystä 12,0 %).

Työttömien yleinen perusturva 1997-2001 (vuoden 2001 rahana)



### Lapsiperheiden etuudet

Pienten lasten hoidon tukimenot pienenevät 1,8 %. Tukea maksettiin yhteensä 2 228 milj. markkaa. Tähän sisältyy 1 993 milj. markkaa kotihoidon tukea, 228 milj. markkaa yksityisen hoidon tukea ja osittaista hoitorahaa 7 milj. markkaa. Markkamäärässä on 274 milj. markkaa kuntakohtaisia lisiä. Pienten lasten hoidon tukea maksettiin kaikkiaan 129 800 henkilölle. Näistä yksityisen hoidon tuen saajia oli 17 700.

Äitiysavustuksia maksettiin 54 000 äidille yhteensä 56 milj. markkaa (lisäystä 6,2 %). Äitiysavustus korotettiin maalisi-



## MUUT ETUUDET

	2001 milj. mk	2000 milj. mk	Muutos %
Kuntoutusetuudet	1 410,5	1 339,8	5,3
Yksilökohtainen kuntoutus	1 132,9	1 081,7	4,7
Kuntoutusraha	249,6	228,6	9,2
Muut kulut	27,9	29,5	-5,4
Työttömyysturvaetuudet <sup>1</sup>	6 164,5	6 051,8	1,9
Peruspäivärahat <sup>2</sup>	518,2	499,2	3,8
Työmarkkinatuki <sup>3</sup>	5 492,5	5 384,3	2,0
Yhdistelmätuen työmarkkinatuki	415,7	381,9	8,8
Kotoutumistuen työmarkkinatuki	179,6	165,1	8,8
Työvoimapolitiittiset koulutusetuudet	143,2	155,4	-7,8
Koulutustuki	60,2	61,6	-2,4
Työmarkkinatuella opiskelevan ylläpito- ja majoituskorvaukset	83,0	93,8	-11,4
Koulutuspäiväraha	8,7	10,9	-20,7
Äitiysavustukset	55,8	52,6	6,2
Lapsilisät	8 181,8	8 247,1	-0,8
Pienten lasten hoidon tuki <sup>4</sup>	2 227,6	2 267,5	-1,8
Lakisääteinen tuki	1 953,3	2 011,5	-2,9
Kuntakohtaiset lisät	274,3	256,0	7,2
Opintoetuudet	4 249,7	3 848,2	10,4
Yleinen asumistuki	2 374,6	2 707,8	-12,3
Muut	77,8	67,1	15,9

<sup>1</sup> Sisältää myös vuorottelukorvaukset (1,9 milj. mk v. 2000 ja 1,9 milj. mk v. 2001).

<sup>2</sup> Sisältää myös ulkomaille työnhakuun lähteneille suomalaisille Kelan kautta maksetut ansiopäivärahat.

<sup>3</sup> Sisältää myös työharjoittelun ja kuntouttavan työtoiminnan (1.9.2001 alkaen) ajalta maksetut ylläpitokorvaukset (9,3 milj. mk v. 2000 ja 10,4 milj. mk v. 2001) sekä vuoden 2001 alusta matka-avustuksena maksetut työmarkkinatuet (3,8 milj. mk).

<sup>4</sup> Luvuista on vähennetty vanhan lain mukaiset palautukset (1,2 milj. mk v. 2000 ja 0,8 milj. mk v. 2001).

## MUUT ETUUDET

	Vuonna 2001	Vuonna 2000	Muutos %
<b>Etuuksien saajat</b>			
Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet	98 300	96 000	2,3
Kuntoutus	83 300	82 500	1,0
Kuntoutusraha	54 500	53 500	2,0
Työttömyysturvaetuudet			
Peruspäiväraha tai työmarkkinatuki	308 300	323 300	-4,6
Peruspäiväraha	43 700	43 300	0,7
Työmarkkinatuki	271 300	286 600	-5,3
Työvoimapol. koulutus	40 100	46 300	-13,4
Työharjoittelu	32 900	34 800	-5,6
Kuntouttava työtoiminta (1.9.2001 lukien)	100	.	.
Matka-avustus (1.1.2001 lukien)	700	.	.
Yhdistelmätuen työmarkkinatuki	30 900	29 100	6,3
Työvoimapol. koulutustuki	4 900	5 100	-4,8
Koulutuspäiväraha	600	700	-10,1
Kotoutumistuen työmarkkinatuki	8 600	7 800	10,3
Äitiysavustukset	54 400	55 200	-1,5
Lapsilisät			
Perheet (31.12.)	580 000	586 800	-1,2
Lapset (31.12.)	1 054 200	1 063 700	-0,9
Pienten lasten hoidon tuki			
Perheet	129 800	130 300	-0,4
Lapset	201 800	204 000	-1,1
Yleinen asumistuki (ruokakunnat) (31.12.)	158 500	170 400	-7,0
Opintoetuudet			
Opintotuki <sup>3</sup>	301 600 <sup>1</sup>	326 800 <sup>2</sup>	.
Koulumatkatuki	51 300 <sup>1</sup>	54 600 <sup>2</sup>	-6,2
Sotilasavustus (taloudet)	10 600	10 600	-0,3

<sup>1</sup> Lukuvuonna 2000/2001.

<sup>2</sup> Lukuvuonna 1999/2000.

<sup>3</sup> Lukuvuodesta 2000/2001 alkaen opintotuen saajakäsitettä on muutettu.



kuun alusta 760 markasta 832 markkaan. Äitiyspakkauksen valitsi 78 % avustuksen saajista. Loput ottivat raha-avustuksen.

**Opintotuki**

Opintojen tukemiseen tarkoitettut etuudet kasvoivat 10,4 %. Tukia maksettiin 4 250 milj. markkaa, josta opintorahoja oli 3 786 milj. markkaa eli 89 %. Opintotuen asumislisän piiriin siirtyneet asumistuen saajat selittävät kasvua.

Vuoden lopussa Kelan maksamaa opintotukea sai 244 000 opiskelijaa. Heistä yliopisto-opiskelijoita oli 67 000, ammattikorkeakoululaisia 75 000, ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevia 66 000, lukiolaisia 26 000 ja ulkomaisissa oppilaitoksissa opiskelevia 4 000. Opintolainan valtiontakaus myönnettiin 113 000 opiskelijalle. Keskimääräinen opintoraha oli vuoden lopussa 1 200 markkaa, aikuisopintoraha 2 200 markkaa ja asumislisä 900 markkaa kuukaudessa.

Korkeakouluopiskelijoiden ruokailua tuettiin 84 milj. markalla, mikä oli 3,9 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Opintolainan korkoavustusta maksettiin 19 000 henkilölle yhteensä 18 milj. markkaa. Korkotukimenot olivat 8 milj. markkaa. Opintolainakanta oli vuoden lopussa 8,8 mrd. markkaa. Valtiontakauksen

perusteella opintolainoja ja lainan korkoja maksettiin 157 milj. markkaa, mikä oli 9 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Opintotukihakemusten keskimääräinen käsittelyaika lyheni 4 päivää. Keskimääräinen käsittelyaika oli opintotukikeskuksessa 17, korkeakoulujen opintotukilautakunnissa 9 ja Kelan toimistoissa 17 päivää.

Koulumatkatukea sai kaikkiaan 64 500 opiskelijaa yhteensä 147 milj. markkaa. Kustannuksista Matkahuollon laskutuksen osuus oli 64 %.

**Yleinen asumistuki**

Yleisen asumistuen menot pienenevät 12,3 %. Pieneneminen johtuu ensinnäkin opiskelijoiden siirtymisestä opintotuen asumislisän piiriin. Toiseksi hyväksyttävät enimmäisasumismenot ovat jääneet jälkeen todellisista menoista. Tukia maksettiin 2 375 milj. markkaa. Asumistukea saavia ruokakuntia oli vuoden lopussa 158 500 (vähennystä 7,0 %). Lapsiperheiden osuus vuoden lopussa oli 44 % ja yksin asuvien 49 %. Opiskelijoiden osuus oli 9 %. Työttömien osuus on lisääntynyt vuodesta 2000. Työttömien ruokakuntien osuus oli 65 %. Keskimääräinen asumistuki oli vuoden lopussa 1 142 markkaa kuukaudessa.

Vuoden aikana tehtiin 341 000 yleistä asumistukea koskevaa päätöstä (vähennystä

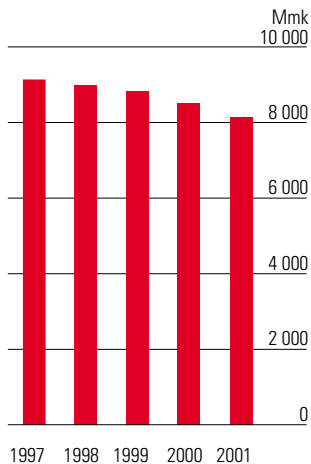
11,7 %). Hakemukseen perustuvien ratkaisujen keskimääräinen käsittelyaika oli 30 päivää, mikä on 7 päivää enemmän kuin edellisenä vuonna. Käsittelyä on osaltaan hidastanut asumistukien uusi käsittelyjärjestelmä, jota käytettiin vanhan järjestelmän rinnalla.

**Muut etuudet**

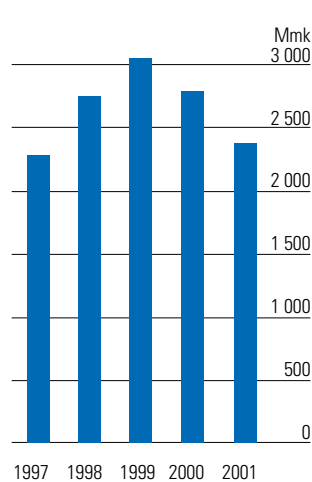
Sotilasavustuksia maksettiin 67 milj. markkaa, mikä oli lähes 16 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Kasvu kohdentui asumisavustukseen, jota maksettiin 55,6 milj. markkaa. Sotilasavustuksen saajien määrään sijaan pieniä hieman edellisvuodesta. Yhteensä 10 600:sta sotilasavustuksen saajasta varusmiehiä oli 8 740, siviilipalvelusmiehiä 990 ja omaisia 890.

Rintamaveteraanien kuntoutusmatkakustannusten korvauksia maksettiin 4,6 milj. markkaa. Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvityksiä korvattiin 4,2 milj. markkaa ja Työterveyslaitoksen yhteyteen perustetun Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön menoja 1,9 milj. markkaa.

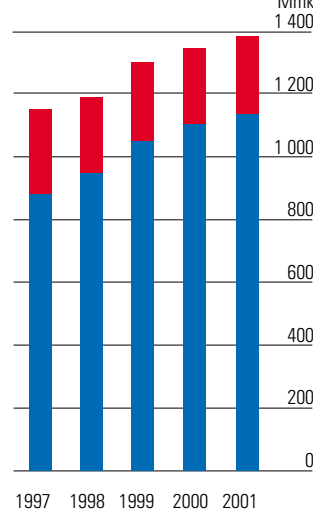
**Lapsilisät 1997-2001**  
(vuoden 2001 rahana)



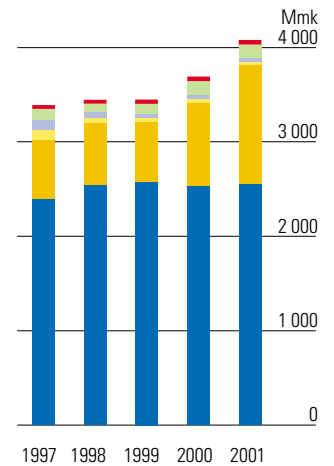
**Yleinen asumistuki 1997-2001**  
(vuoden 2001 rahana)



**Yksilökohtaiset kuntoutusetuudet 1997-2001**  
(vuoden 2001 rahana)



**Opintotuki 1997-2001**  
(vuoden 2001 rahana)



■ Kuntoutusraha ■ Kuntoutus  
■ Ateriatuki ■ Takausvastuusuuritukset  
■ Korkotuki ja -avustus ■ Aikuisopintoraha  
■ Asumislisä ■ Opintoraha

## KELAN MUU TOIMINTA

### TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA SEKÄ TIETOPALVELU

Kelan tutkimus- ja kehitystoiminta tutki kansalaisten sosiaali- ja terveysturvaa sekä tuotti tutkimustietoa ja teki asiantuntijatyötä Kelan etuusjärjestelmien, toiminnan ja asiakaspalvelun kehittämiseksi.

Kela teki sekä kansallista että kansainvälistä tutkimusyhteistyötä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja sosiaaliturva-alan järjestöjen kanssa. Kelan tutkimustoimintaa esiteltiin tutkimus- ja kehitysyksikön Internet-sivustolla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Kelan sosiaali- ja terveysturvan julkaisusarjoissa julkaistiin 16 tutkimusraporttia. Helsingin yliopiston Kansainvälisen talousoikeuden instituutin ja Kelan yhteistyöprojektin jatkona julkaistiin 25 maan sosiaaliturvajärjestelmien esittelyt. Lisäksi julkaistiin suuri määrä artikkeleita koti- ja ulkomaisissa tieteellisissä lehdissä.

Tietopalvelu vastasi Kelan tietohuollossa. Se seurasi sekä sähköistä että painettua tietotarjontaa ja välitti eri lähteistä tietoa pääasiassa Kelan omille toimiyksiköille, mutta myös ulkopuolisille asiakkaille. Ker-

tomusvuonna tietopalvelu panosti erityisesti uusien sähköisten palvelujen hankintaan. Tietopalvelu jatkoi yhteistyötä sosiaali- ja terveysturvan hallinnonalan muiden tietopalvelujen kanssa.

### KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

EU-lainsäädännön ja sosiaaliturvasopimusten täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät ovat huomattava osa kansainvälisestä toiminnasta. Täytäntöönpanoon liittyviä neuvotteluita käytiin Pohjoismaiden, Yhdistyneen kuningaskunnan, Itävallan ja Viron sosiaaliturvavakuutuslaitosten kanssa. Liettuan kanssa käytiin lomakeneuvottelut syyskuussa.

Kela jatkoi yhteistyötä eri maiden sosiaalivakuutuslaitosten ja alan järjestöjen kanssa. Kela osallistui edelleen muun muassa Kansainvälisen sosiaaliturvajärjestön ISSAn (International Social Security Association), Maailman terveysjärjestön WHO:n, EISSin (European Institute of Social Security), FISSin (Foundation for International Studies on Social Security) ja ESIPin (European Social Partners) työhön. Yhteistyötä oli myös sekä EU:n että muiden maiden sosiaaliturva-alan tutkimuslaitosten kanssa.

Liettuan kanssa solmittu sosiaaliturvasopimus tuli voimaan elokuussa. Sosiaali-

turvasopimusneuvottelut Puolan kanssa saatiin päätökseen keväällä. Pohjoismaisen sopimuksen uudistamista koskevat neuvottelut käytiin vuoden aikana. Henkilöiden vapaata liikkuvuutta koskeva EU:n ja Sveitsin välistä sopimusta koskeva laki vahvistettiin Suomessa elokuussa. Sopimuksen voimaantulo edellyttää sen hyväksymistä kaikissa jäsenmaissa, ja uusittua Luxemburgin sopimusta koskeva laki vahvistettiin lokakuussa.

### TIEDOTUS

Kelan Internet-palvelujen uudistus rakenteellisesti, visuaalisesti, ylläpitoperiaatteiltaan ja organisatorisesti käynnistyi. Internet-sivuilla oli noin 980 000 käyntiä. Kotisivuilla esiteltiin laitoksen toimintaa, muun muassa etuuksia, uutisia, tutkimustoimintaa ja tilastointia.

Asiakaslehdet Kelan sanomat ja FPA-bladet ilmestyivät kumpikin kertomusvuonna neljä kertaa. Kelan sanomat jaettiin jokaiseen suomenkieliseen kotitalouteen (keskimääräinen painos 2,3 miljoonaa kpl) ja FPA-bladet ruotsinkielisiin talouksiin (noin 180 000 kpl). Yhteisplei ilmestyi 10 kertaa (10 000 kpl) ja Sosiaalivakuutus 6 kertaa (18 000 kpl).

Tiedotusvälineille tuotettiin tiedotteita ja paikallisradioille valmiita radio-ohjelmia. Uusina Kelainfo-esitteinä valmistuivat Kelan etuudet euroina ja Yrittäjän päiväraha. Suomenkieliset ja ruotsinkieliset Perusturva-esitteet (8 kpl) uusittiin, samoin englanninkielinen A Guide to Benefits.

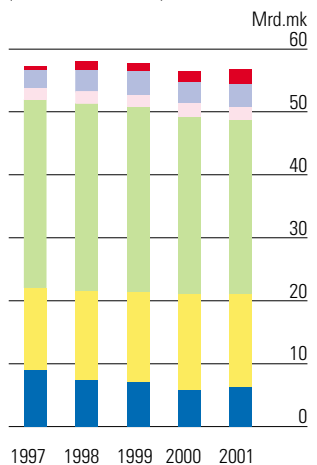
Kela osallistui tammikuussa Nextstep-työpaikka- ja koulutusmessuille Helsingissä, Farmari- Suomen maaseutunäyttelyyn elokuussa Kuopiossa, Rekisterit auki -tapahtumaan marraskuussa ja Studia-opintomessuille joulukuussa Helsingissä.

### TIETOJENKÄSITTELY

Euron käyttöönotto Kelan etuuskäsittelyssä sujui vuodenvaihteessa 2001–2002 häiriöttä. Kaikkien operatiivisten etuus- ja hallintosovellusten euromuutokset valmistuivat aikataulun mukaan. Euromuutostyötä on vuoden 2001 loppuun mennessä tehty yhteensä 131 henkilötyövuotta, josta vuoden 2001 aikana on tehty 68 henkilötyövuotta. Merkittävä työpanos käytettiin lainmuutosten toimeenpanoon. Tietojärjestelmät rakennettiin yhtenäiskäsittelymallin mukaisesti.

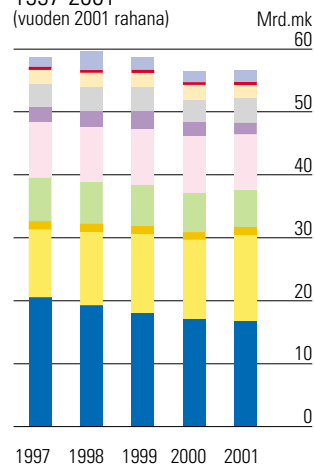
Merkittävimmät lainmuutoshankkeet liittyivät yleisen asumistuen normirakentamiseen, työttömyysturvaan, eläkkeiden tasokorotukseen, aikuisopintotukeen, kuntou-

Kelan tuotot 1997-2001  
(vuoden 2001 rahana)



Valtio, takuusuoritus Muut tuotot Kunnat  
Valtio, etuuksista Työnantajat Vakuutetut

Kelan etuudet ja toimintakulut  
1997-2001  
(vuoden 2001 rahana)



Toimintakulut Muut etuudet  
Lastenhoidon tuki Opintotuki  
Yleinen asumistuki Lapsilisät  
Työttömyysturva Kuntoutus  
Sairausvakuutus Eläkevakuutus

tusrahan ylläpitokorvaukseen ja kuntouttavaan työtoimintaan. Kuntoutuksen uusi tietojärjestelmä otettiin käyttöön. Tilastointijärjestelmään tehtiin lainmuutosten ja uusien etuuslajien edellyttämät muutokset. Kuntien sosiaalitoimen Kela-tietojen kysely- ja maksuvaatimusten rekisteröintijärjestelmään oli vuoden loppuun mennessä rekisteröity 2 908 käyttäjää ja 184 sopimusta.

Hallinnollisten asioiden kirjaamiseen liittyvä diaarijärjestelmä otettiin käyttöön. Sähköinen asiakirjanhallintasovellus on käytössä kaikkiaan 26 vakuutuspiirissä. Valmistautumista sähköiseen asiointiin ja tietoverkkojen käyttöön etuuskäsittelyssä jatkettiin. Internet-yhteydet kaikilta Kelan työasemilta otettiin käyttöön.

Tietokonekeskuksen lisärakennus otettiin käyttöön elokuussa. Syyskuussa kasvatettiin päätietokoneen tehoa noin 45 %. Tila- ja laitteistojärjestelyillä parannettiin atk-toiminnan häiriöttömän jatkuvuuden edellytyksiä. Päätapahtumia tehtiin 1 057 miljoonaa. Lisäystä edelliseen vuoteen oli 188 miljoonaa (yli 21 %). Toimintavuoden päättyessä valtakunnallisessa dataverkossa oli 6 106 työasemaa.

## TILASTOINTI JA LASKELMAT

Tilastotietokantojen tietosisältöä laajennettiin. Toimistojen toimintaa kuvaavien tunnuslukujen kehittämistyötä jatkettiin ja tilastoaineistojen analysointia lisättiin. Tilastotietojen jakelua Internetin kautta laajennettiin uusilla tilastotiedotteilla. Tilastoarkkitehtuurityötä jatkettiin selvittämällä tilastojen ja muun informaatiotuotannon kehittämisvaihtoehtoja.

Kelan tilastollisen vuosikirjan, neljännesvuosittaisen tilastokatsauksen ja viiden erikielisen taskutilaston lisäksi kertomusvuonna ilmestyi kahdeksan tilastollista vuosikatsausta sekä erillinen nide Suomen terveydenhuollon kustannuksista. Painettu tilastojulkaisuja ilmestyi kaikkiaan 20 ja tilastotiedotteita 56. Yhteistyössä Eläketurvakeskuksen kanssa julkaistiin lisäksi kaksi nidettä maamme kokonaiseläketurvasta ja Lääkelaitoksen kanssa Suomen lääketilasto. Osa painetuista tilastojulkaisuista julkaistiin myös Internetissä.

Sosiaaliturvan budjetoitua ja maksuvalmiuden ylläpitoa varten tuotettiin ennuste- ja rahoituslaskelmia. Kertomusvuoden aikana laadittiin ensimmäisen kerran vuoteen 2005 ulottuva vakuutusalueittainen ennuste Kelan suoritteiden kehittymisestä. Sosiaalimenotoimikunnalle, asumistuen yhteensovitustyöryhmälle sekä lukuisille muille sosiaaliturvan kehittämishankkeille toimitettiin arvioita uudistusten taloudellisista vai-

kutuksista. Euron käyttöönottoon valmistautumiseksi tarkistettiin kaikkien etuuskien laskentakaavat.

## ASIAKASPALVELU JA PALVELUVERKKO

Kelan viidellä vakuutusalueella oli vuoden päättyessä 84 vakuutuspiiriä. Kussakin piirissä oli yksi tai useampi joka päivä avoinna oleva täyden palvelun toimisto. Vuoden päättyessä Kelalla oli yhteensä 333 omaa palvelupaikkaa. Näistä 264 oli päivittäin avoinna olevia toimistoja ja 69 sivuvastaanottoja, jotka ovat avoinna rajoitetusti. Lisäksi Kela oli mukana 123 erilaisessa yhteispalveluhankkeessa.

### Kelan asiakaspalvelupaikat 31.12.2001

Vakuutusalue	Täyden palvelun toimistot	Sivuvastaanotot	Toimistot yhteensä
Pohjois-Suomi	43	19	62
Länsi-Suomi	43	13	56
Itä-Suomi	56	17	73
Lounais-Suomi	52	14	66
Etelä-Suomi	70	6	76
<b>Yhteensä</b>	<b>264</b>	<b>69</b>	<b>333</b>

Toimistoissa asiointiin noin 17 miljoonaa kertaa. Lukuun sisältyvät asiakaskäyntien lisäksi myös asioinnit postitse ja puhelimitse. Asiakaskäyntien osuus kaikista asioinneista oli noin kolmannes. Lisäksi asiointi Internetin kautta lisääntyi. Kela osallistui erilaisiin sähköisen asioinnin kehittämishankkeisiin.

## HENKILÖSTÖ

Koko henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 6 006 eli 100 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Toimistojen henkilömäärä kasvoi 76 henkilöllä, aluekeskusten 1 henkilöllä ja keskushallinnon 23 henkilöllä.

Kokopäiväisiä toimihenkilöitä oli vuoden lopussa 5 045 (lisäystä 58). Heistä oli vakinaisia 4 582 (lisäystä 30) ja määräaikaisia 463 (lisäystä 28). Lisäksi vakinaisia osa-aikaisia oli 887 (lisäystä 44) ja määräaikaisia osa-aikaisia 74 (vähennystä 2).

Kelan kokopäiväinen (vakinaiset ja määräaikaiset) henkilöstö

	31.12.2001	31.12.2000
Keskushallinto	1 263	1 244
Aluekeskukset	208	207
Kelan toimistot	3 574	3 536
<b>Yhteensä</b>	<b>5 045</b>	<b>4 987</b>

Kelan henkilöstöstrategia 2005 vahvistettiin tammikuussa.

Työn vaativuuteen ja henkilökohtaiseen suoritukseen perustuva uusi palkkausjärjestelmä otettiin käyttöön sopimuksen mukaisesti 1.1.2001 lukien. Uuteen järjestelmään siirtyi suoraan 1 150 toimihenkilöä. Siirtymähetkellä 2 530 toimihenkilölle jäi ns. taulukkovajetta eli lisäpalkankorotustarvetta. Entiselle palkalle jäi 1 070 toimihenkilöä. Uuden järjestelmän mukaiset palkat maksettiin takautuvasti 1.9.2001.

Kelan toimihenkilöiden työsuhteessa noudatetaan 1.1.2002 lukien työsopimuslakia. Tämän vuoksi tehtiin 17.12.2001 Kelan ja Kelan toimihenkilöt ry:n välillä sopimus voimassa olevan toimiehtosopimuksen muuttamisesta työehtosopimukseksi.

Kaikilla työpaikoilla on työkykyryhmät, jotka suunnittelevat ja toteuttavat työyhteisökohtaista työ-työtoimintaa. Henkilöstölinjalla valmistui työkyvyhallinnan kokonaissuunnitelma.

Ryhmäkohtaisina toimenpiteinä järjestettiin työyhteisöryhmiä, ryhmäliikuntaa, erikoiskursseja, kuntoremonttikursseja ja ammatillisesti syvennetyn lääkinnällisen kuntoutuksen (ASLAK®) kursseja yhteensä 449 henkilölle. Varhaiskuntoutustyöryhmä teki 76 yksilöpäätöstä erilaisiksi kuntoutustoimenpiteiksi. Varhaiskuntoutustoimenpiteiden piirissä oli kaikkiaan 525 henkilöä.

Kelalaisista jäi vanhuuseläkkeelle 73 ja yksilölliselle varhaiseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle 57. Osa-aikaeläkkeelle siirtyi 81 ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle 33.

## KOULUTUS

Kurssimuotoisia koulutustilaisuuksia järjestettiin 607 (edellisvuonna 585). Näihin osallistui yhteensä 13 571 henkilöä (14 246), ja kurssihenkilöpäiviä kertyi 18 490 (19 232). Tämän lisäksi yksiköt järjestivät toimipaikkakoulutusta. Kelan ulkopuoliseen koulutukseen toimihenkilöitä osallistui 1 380 kertaa (1 110).

Henkilöstökoulutuksen painopiste oli etuusasioissa. Osaamisen varmistamiseksi järjestettiin runsaasti eri etuusiin liittyvää perus- ja täydennyskoulutusta. Etuuskooulutuksen ja osaamisen varmistamisen tueksi tarkoitettujen koulutusmateriaalien tuottamista jatkettiin. Vuoden 2001 aikana valmistuivat työttömyysturvan, opintotuen ja vammaiseturvaksien koulutusmateriaalipaketit.

Kehittämiskoulutuksen pääpaino oli laatu- ja koulutuksessa. Se antoi esimiehille,

laatuhydyshenkilöille ja muulle henkilöstölle perustiedot Euroopan laatupalkintokriteeristöä ja sen käytöstä toiminnan itsearvioinnissa. Sähköisen asiakirjanhallintajärjestelmän käyttöönottoon valmentavaa koulutusta järjestettiin niille vakuutuspiireille, jotka siirtyvät tähän järjestelmään vuoden 2002 aikana.

Tietotekniikkakoulutus oli monipuolista, ja se sisälsi mm. työasema-, keskusko- ja selainohjelmiin liittyvää koulutusta sekä atk-ammattilaisille suunnattua ammatillista täydennyskoulutusta.

Turun yliopiston, Åbo Akademin, Kelan ja Eläketurvakeskuksen yhteishankkeena käynnistettiin TOPSOS-koulutusohjelman suunnittelu. Kyseessä on sosiaalivakuutuksen huippuasiantuntijoiden jatkokoulutusohjelma, joka alkaa maaliskuussa 2002.

## TILINPÄÄTÖS HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

### Sisäisen toiminnan kehittäminen

Vuonna 2001 toiminnan painopisteenä oli strategia- ja laatuhydyshenkilöille ja muulle henkilöstölle perustiedot Euroopan laatupalkintokriteeristöä ja sen käytöstä toiminnan itsearvioinnissa. Itsearvioinnin tuloksena syntyi samalla Kelan hakemus Suomen laatupalkintokilpailuun. Kela menestyi kilpailussa niin hyvin (351 - 400 pistettä), että arvioijat tekivät Kelaan hakemusta tarkentavan arviointikäynnin. Arvioijilta saatiin

Kelan toimintaa johdetaan ja arvioidaan neljästä näkökulmasta.

### Tulosohjauksen strategiset näkökulmat

Näkökulma	Päämäärä	Menestystekijä
<b>1. Asiakas ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus</b>	Turvaamme asiakkaiden toimeentuloa ja kannamme yhteiskunnallisen vastuun.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Palveluhenkisyys</li> <li>• Palvelujen saatavuus</li> <li>• Kilpailukyky ja julkisuuskuva</li> <li>• Vaikuttaminen lainsäädäntöön</li> </ul>
<b>2. Talous</b>	Huolehdimme maksukyvyttämme ja tuotamme palvelut kilpailukykyiseen hintaan.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Maksuvalmius</li> <li>• Resurssien käytön tehokkuus ja taloudellisuus</li> </ul>
<b>3. Prosessit</b>	Prosessimme ovat toimivia, tehokkaita ja hallittuja. Tuotamme palvelut asiakkaille nopeasti ja virheettömästi.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prosessien suorituskyky</li> <li>• Toiminnan nopeus</li> <li>• Ratkaisujen yhdenmukaisuus ja virheettömyys</li> </ul>
<b>4. Henkilöstö ja työyhteisön uudistuminen</b>	Työyhteisömme on hyvin johdettu, ihmistä arvostava ja jatkuvasti uudistuva.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Johtaminen</li> <li>• Työyhteisön toimivuus</li> <li>• Osaaminen</li> <li>• Työkyky</li> </ul>

Hallituksen jäsenen johdolla tehtiin jo neljännen kerran peräkkäin Kelan toiminnan itsearviointi. Itsearvioinnin tuloksena syntyi samalla Kelan hakemus Suomen laatupalkintokilpailuun. Kela menestyi kilpailussa niin hyvin (351 - 400 pistettä), että arvioijat tekivät Kelaan hakemusta tarkentavan arviointikäynnin. Arvioijilta saatiin

palauteraportti, jonka parantamisalueiden kuntoon saattaminen on jo aloitettu.

Jokaisen tulossopimuksen tekevän työyksikön tavoitteena oli tehdä itsearviointi. Sen toteutti noin 90 % tulossopimuksen tehneistä yksiköistä. Laatuhydyshenkilöille ja muulle henkilöstölle perustiedot Euroopan laatupalkintokriteeristöä ja sen käytöstä toiminnan itsearvioinnissa. Sähköisen asiakirjanhallintajärjestelmän käyttöönottoon valmentavaa koulutusta järjestettiin niille vakuutuspiireille, jotka siirtyvät tähän järjestelmään vuoden 2002 aikana. Tietotekniikkakoulutus oli monipuolista, ja se sisälsi mm. työasema-, keskusko- ja selainohjelmiin liittyvää koulutusta sekä atk-ammattilaisille suunnattua ammatillista täydennyskoulutusta. Turun yliopiston, Åbo Akademin, Kelan ja Eläketurvakeskuksen yhteishankkeena käynnistettiin TOPSOS-koulutusohjelman suunnittelu. Kyseessä on sosiaalivakuutuksen huippuasiantuntijoiden jatkokoulutusohjelma, joka alkaa maaliskuussa 2002.

Tutkimustoimintaa suunnattiin Kelan hoitamien etuusjärjestelmien sekä palvelutoiminnan kehittämisen kannalta keskeisiin kysymyksiin. Järjestelmien toimivuuden ja tuloksellisuuden seuranta lisättiin, sosiaaliturvan tarpeita ja ongelmia selvitettiin ja kansalaisten hyvinvoinnin muutoksia arviointiin sosiaaliturvan näkökulmasta.

Sähköisen asiakirjanhallinnan käyttöönottoa laajennetaan niin, että järjestelmä on käytössä koko maassa vuoteen 2004 mennessä.

### Rahoitus

Kelan kokonaiskulut olivat 56,9 mrd. markkaa. Siitä etuuskuuluja oli 55,1 mrd. markkaa ja toimintakuuluja 1,8 mrd. markkaa. Kulut lisääntyivät edellisestä vuodesta runsaat 1,5 mrd. markkaa.

Kelan kokonaistuotot olivat 57,1 mrd. markkaa. Ne lisääntyivät edellisestä vuodesta 1,7 mrd. markkaa. Tuottoihin on tässä laskettu mukaan valtion 2,8 mrd. markan takuusuoritus sairausvakuutusrahastosta.

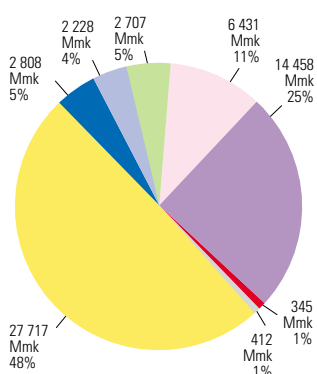
Vakuutusmaksut muodostivat tuottoista 37 %. Valtion suoritusosuus oli 53 % ja kuntien 4 %. Loput 6 % koostuivat arvonlisäveron tuotosta ja liikenne- ja tatarvakuutuslaitosten maksusta sekä rahastojen omaisuuden tuotoista ja takautumissuorituksista.

### Sijoitustoiminta

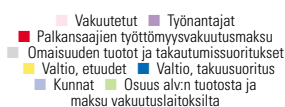
Kelan sijoitustoimintaa koskevat kansaneläkelain ja sairausvakuutuslain säännökset muutettiin ja samalla ne siirrettiin vuoden 2002 alusta voimaan tulleeseen Kelan hallintoa koskevaan lakiin Kansaneläkelaitoksesta.

Kelalle hyväksyttiin sijoitustoiminnan yleiset periaatteet sekä vuoden 2001 sijoitussuunnitelma. Sijoitustoiminnan tavoitteeksi asetettiin varmuus, tuotto ja rahaksi muutettavuus sekä sijoitusten asianmukainen monipuolisuus ja hajauttaminen. Sijoitustoiminnassa tulee ottaa huomioon myös

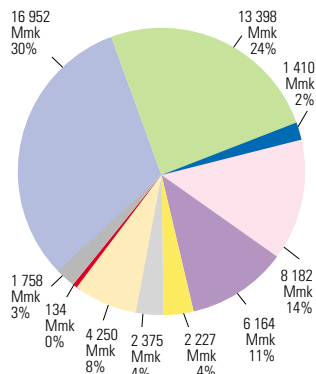
Kansaneläkelaitoksen tuotot vuonna 2001



Tuotot ja takuusuoritus yhteensä 57 106 Mmk



Kansaneläkelaitoksen kulut vuonna 2001



Kulut yhteensä 56 850 Mmk



kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja eläkevastuurahaston luonne ja tarkoitus sekä tästä sijoitustoiminnalle aiheutuvat vaatimukset.

Kelan etuusmenot suoritetaan kansaneläke- ja sairausvakuutusrahastoista. Sijoittamisen painopiste on rahoitusomaisuuden sijoittamisessa. Kansaneläkerahaston nykyisten pitkäaikaisten osakeomistusten katsotaan liittyvän kansantalouden kannalta ja kansallisesti tärkeisiin yrityksiin.

Eläkevastuurahaston varat ovat henkilöstön Kelan palvelukseen perustuvan eläkevastuun katteena. Rahaston varoja sijoitettaessa painotetaan portfoliosijoittamisen periaatteita. Vuoteen 2010 saakka jatkuvan rahaston kartuttamisvaiheen aikana omaisuuden allokoinnilla pyritään ensisijaisesti kasvattamaan rahaston tuottoa ja toissijaisesti varautumaan rahaston myöhemmissä kehitysvaiheissa vaadittavaan sijoitusten hyvään rahaksi muutettavuuteen. Sijoitusten kansainväliselle hajauttamiselle on asetettu tavoitteet ja aikataulu.

Suomen osakemarkkinoiden kehitys jäi vuonna 2001 edellisen vuoden tavoin miinusmerkiseksi. Tästä huolimatta Kelan kaikkien osakkeiden yhteenlaskettu markkina-arvo oli vuoden 2001 lopussa hieman korkeampi kuin vuotta aikaisemmin eli 5,23 mrd. markkaa (5,18 mrd. mk v. 2000). Tämä johtui erityisesti kansaneläkerahaston sijoituksena olevien perusteellisuusosakkeiden hyvästä hintakehityksestä. Eläkevastuurahaston osakkeiden markkina-arvo oli vuoden 2001 lopussa 2,81 mrd. markkaa (3,12 mrd. mk v. 2000).

Kelan osinkotuotot nousivat 207 milj. markkaan (144 milj. mk v. 2000). Rahoitusomaisuuden keskikorko nousi puolestaan 4,31 %:iin (4,03 % v. 2000). Rahoitusomaisuuden korkotuottoja kertyi yhteensä 123 milj. markkaa (94 milj. mk v. 2000). Korkotuottojen kasvu oli 30,5 %.

#### Eläkevakuutuksen rahoitus

Eläkevakuutuksen kulut olivat 17,7 mrd. markkaa ja tuotot 18,6 mrd. markkaa. Tuotot kertyivät työntantajien kansaneläkemaksuista (50 %), valtion suorituksista (36 %), arvonlisäveron tuotosta (13 %) ja omaisuuden tuotoista (1 %).

Valtio rahoitti kansaneläkkeistä 29 % ja kokonaan lapsen hoitotuet, vammaistuet, perhe-eläkkeet, rintamasotilasvakuudet ja eläkkeensaajien asumistuet.

Vuositasen maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää kansaneläkerahastolta määrättyä vähimmäistasoa, joka on määritelty rahoitusomaisuuden perusteella. Vuonna 2001 eläkevakuutuksen rahoitusomaisuuden

den vähimmäistaso ylittyi, joten kansaneläkerahastosta siirrettiin 0,8 mrd. markkaa sairausvakuutusrahastoon.

#### Sairausvakuutuksen ja kuntoutuksen rahoitus

Sairausvakuutuksen kokonaiskulut olivat 15,9 mrd. markkaa, josta kuntoutuskulut olivat 1,4 mrd. markkaa. Sairausvakuutuksen tuotot ilman takuusuoritusta ja rahastosiirtoa olivat 12,4 mrd. markkaa. Tuotoista valtaosa eli 11,7 mrd. markkaa oli vakuutettujen ja työntantajien sairausvakuutusmaksuja. Valtio rahoitti vähimmäispäivärahan suuruiset vanhempainpäivärahat. Lisäksi liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitosten maksu tilitettiin sairausvakuutusrahastoon. Loppuosa tuotoista kertyi takautumissuorituksista ja omaisuuden tuotoista.

Vuositasen maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää myös sairausvakuutusrahastolta määrättyä vähimmäistasoa. Vuonna 2001 sairausvakuutuksen omat tuotot ja varojen 0,8 mrd. markan siirto kansaneläkerahastosta eivät riittäneet sairausvakuutuksen rahoitusomaisuuden vähimmäistason saavuttamiseen. Valtio maksoi sairausvakuutusrahastoon takuusuoritusta 2,8 mrd. markkaa.

#### Muun sosiaaliturvan rahoitus

Muuhun sosiaaliturvaan on tässä luettua työttömyysturvaetuudet, lapsilisät, lastenhoidon tuki, äitiysavustus, opintoetuudet,

yleinen asumistuki ja sotilasavustus. Muun sosiaaliturvan etuuksia maksettiin kaikkiaan runsaat 23,3 mrd. markkaa.

Etuuksista valtio rahoitti 20,8 mrd. markkaa. Kunnat rahoittivat lastenhoidon tuen eli 2,2 mrd. markkaa. Loppu 0,3 mrd. markkaa kertyi palkansaajien työttömyysvakuutusmaksusta.

#### Toimintakulut

Toimintakulujen yhteismäärä oli 1 758 milj. markkaa. Ne lisääntyivät edellisvuodesta 5,3 %. Palkkoja ja palkkioita maksettiin 842 milj. markkaa eli 5,4 % edellisvuotta enemmän.

Henkilösivukulut sisältävät eläkevastuurahastoon maksettavan kannatusmaksun sekä lakisääteiset ja vapaaehtoiset henkilösivukulut. Henkilösivukulut olivat 242 milj. markkaa, ja niiden määrä kasvoi edellisvuodesta 8,8 %.

Muita toimintakuluja oli 412 milj. markkaa. Ne lisääntyivät edellisvuodesta 2,3 %. Muihin toimintakuluihin sisältyy suurimpina ryhminä atk-käyttökulut, toimitilakulut ja toimintakuluja vähentävänä tekijänä saadut tuotot. Ostopalveluista maksettiin 261 milj. markkaa. Niistä suurin erä on verohallinnolle maksetut verotuskustannukset.

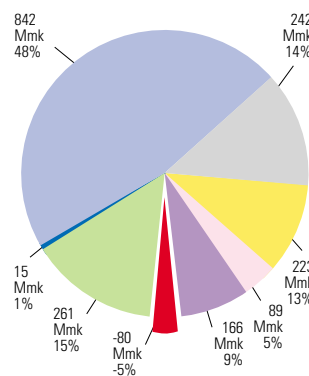
#### Eläkevastuurahasto

Kelan toimihenkilöiden vakuutustekninen täysi eläkevastuu oli vuoden 2001 lopussa 6 622 milj. markkaa, josta jo alkaneiden eläkkeiden osuus oli 2 395 milj. markkaa. Täysi eläkevastuu lisääntyi kertomusvuonna 328 milj. markkaa, joka johtui eläkkeiden, palkkojen ja eläkekertymän kasvusta.

Vuoden 1998 lopussa muutettujen kattamisäännösten mukaan täydestä eläkevastuusta tulee vuoden 2010 loppuun mennessä kattaa 41 %. Vuosina 1998 ja 1999 toteutettiin huomattava osa kattamisvelvollisuudesta. Vuoden 2001 lopussa eläkevastuun kate täydestä eläkevastuusta oli 35,6 %. Kertomusvuonna rahastoon siirrettiin eläkevastuurahaston myyntivoittoja 21,2 milj. markkaa ja rahaston muita tuottoja 34,6 milj. markkaa.

Eläkevastuurahastoon suoritettiin työntäjän kannatusmaksuna 80 milj. markkaa. Lisäksi rahastoon suoritettiin työntekijäin eläkemaksua 39 milj. markkaa, josta 11 milj. markkaa käytettiin eläkevastuun katteeksi. Rahastosta maksettiin eläkkeitä 217 milj. markkaa.

Toimintakulujen jakautuminen vuonna 2001



Toimintakulut yhteensä 1 758 Mmk





## TYÖNANTAJIEN VAKUUTUSMAKSUPERUSTEET

% ennakonpidätyksen alaisista palkoista

### Kansaneläkevakuutus

	2000	2001	2002
Yksityinen sektori <sup>1</sup>			
I maksuluokka	2,40/2,00 <sup>2</sup>	2,00	2,00/1,35 <sup>3</sup>
II maksuluokka	4,00	4,00	4,00/3,55
III maksuluokka	4,90	4,90	4,90/4,45

### Julkinen sektori

Valtio ja Ahvenanmaa	3,95	3,95	3,95
Kunnat ja kirkko	3,15	3,15	3,15/2,40

### Sairausvakuutus

Yksityinen sektori	1,60	1,60	1,60
Julkinen sektori			
Valtio ja Ahvenanmaa	2,85	2,85	2,85
Kunnat ja kirkko	1,60	1,60	1,60

<sup>1</sup> Maksuluokka määräytyy yrityksen tekemien poistojen määrän sekä poistojen ja palkkojen suhteen perusteella.

<sup>2</sup> 1.7.2000 lähtien.

<sup>3</sup> 1.3.2002 lähtien.

## VAKUUTETTUIJEN SAIRAUSS- VAKUUTUSMAKSUPERUSTEET

penniä kunnallisverotuksessa vahvistetulta veroäyriiltä (vuonna 2002 % ansiotulosta)

	2000	2001	2002
Ansiotulosta	1,50	1,50	1,50
Eläketulosta peritty korotus	1,70	1,20	0,40

Näkymät vuodesta 2002 eteenpäin

### Strategia

Kelan vahvuudet ovat osaava henkilöstö, kattava palveluverkko, monipuoliset palvelumuodot sekä luotettava tietotekniikka. Ne tarjoavat tulevaisuudessakin uusia mahdollisuuksia palveluiden järjestämiseksi.

Tasapainoisen onnistumisen varmistamme ohjaamalla toimintaamme neljällä näkökulmalla ja niille asetetuilla päämäärillä ja menestystekijöillä.

### Asiakas ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Arvostamme asiakkaitamme. Toimimme ystävällisesti, neuvomme ja autamme.

Pidämme palvelut asiakkaiden saatavilla maan kattavan palveluverkkomme avulla. Turvaamme sen elinkelpoisuuden kehittämällä eri palvelumuotoja ja töitä siirtämällä. Täydennämme omaa toimistoverkkoamme yhteispalveluilla. Lisäämme yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa ja osallistumme yhteistyökokeiluihin.

Tarjoamme asiakkaille henkilökohtaisen palvelun vaihtoehtona sähköisiä asioin-

timahdollisuuksia ja itsepalveluohjelmia. Asiakkaat voivat hoitaa asioitansa myös puhelimitse tai postitse. Otamme huomioon eri asiakasryhmien kyvyt ja mahdollisuudet hyödyntää uutta tekniikkaa. Asiakkaiden tarpeet määräävät palveluaikamme. Arvioimme säännöllisesti asiakaspalvelun ja sisäisen toiminnan laatua. Otamme käyttöön palvelusitoumuksia. Kaikessa toiminnassamme huolehdimme tietoturvallisuudesta.

Tiedotamme avoimesti palveluistamme ja toiminnastamme. Käytämme viestinnässä useita eri kanavia. Kohdistamme tiedotuksemme niin, että viestimme menee perille.

Osallistumme aktiivisesti sosiaaliturvan kehittämiseen. Korostamme asiakasnäkökulmaa, sosiaalipoliittisia näkökohtia ja lainsäädännön selkeyttämisen tarvetta. Arvioimme lainsäädännön muutosten vaikutuksia ja sosiaaliturvassa olevia puutteita.

### Talous

Hoidamme talouttamme tehokkaasti. Rahoitamme toimintamme vakuutettujen ja työnantajien maksuilla sekä julkisen sektorin osuuksilla. Vakiinnutamme rahoituksen suunnitelmalliselle ja kestäväälle pohjalle. Huolehdimme sijoitustemme varmuudesta ja tuotosta sekä maksuvalmiudesta. Sijoitamme varamme monipuolisesti ja hajautetusti. Kehitämme toimintolaskentaa strategisen ohjauksen apuvälineeksi.

Vuonna 2002 Kelan kokonaiskulujen ja -tuottojen arvioidaan lisääntyvän reaalisesti vajaat kaksi prosenttia vuodesta 2001. Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahastoon arvioidaan tarvittavan valtion takuusuoritusta yhteensä noin 620 milj. euroa (3,7 mrd. markkaa).

Eläkevakuutuksen etuuskulujen kokonaismäärä pysyy vielä vuonna 2002 reaalisesti edellisvuoden tasolla, mutta alkaa siitä eteenpäin vähetä. Sairausvakuutuksen etuuskuluista etenkin sairauspäivärahojen ja lääkekorvausten arvioidaan lähivuosina lisääntyvän reaalisesti. Työttömyysturvan etuuskulut lisääntyvät etuuksiin tehtyjen korotusten johdosta vuosina 2002 ja 2003, mutta alkanevat sitten vähetä. Muun sosiaaliturvan menokehitys on aleneva, jos etuuksiin ei tehdä hintatason ylittäviä tasokorotuksia. Toimintakulujen osuus kokonaiskuluista pysyy vuoden 2001 tasolla.

Kulujen rahoituksessa vakuutusmaksujen osuus pienenee edelleen, kun sekä työnantajien että vakuutettujen maksuperusteita alennetaan. Vuonna 2002 alennettiin työnantajien kansaneläkemaksua ja eläketulosta perittävää vakuutetun sairausvakuutusmaksua. Rahoituksen turvaamiseksi ar-

vonlisäveron tuotosta Kelalle tilitettävää osuutta lisättiin vuonna 2002. Valtion takuusuorituksen tarve kasvaa lähivuosina edelleen.

### Prosessit

Ratkaisemme asiat nopeasti, virheettömästi ja yhdenmukaisesti. Parannamme päätöstemme ymmärrettävyyttä. Puutemme väärinkäytöksiin ja estämme niitä ennakolta.

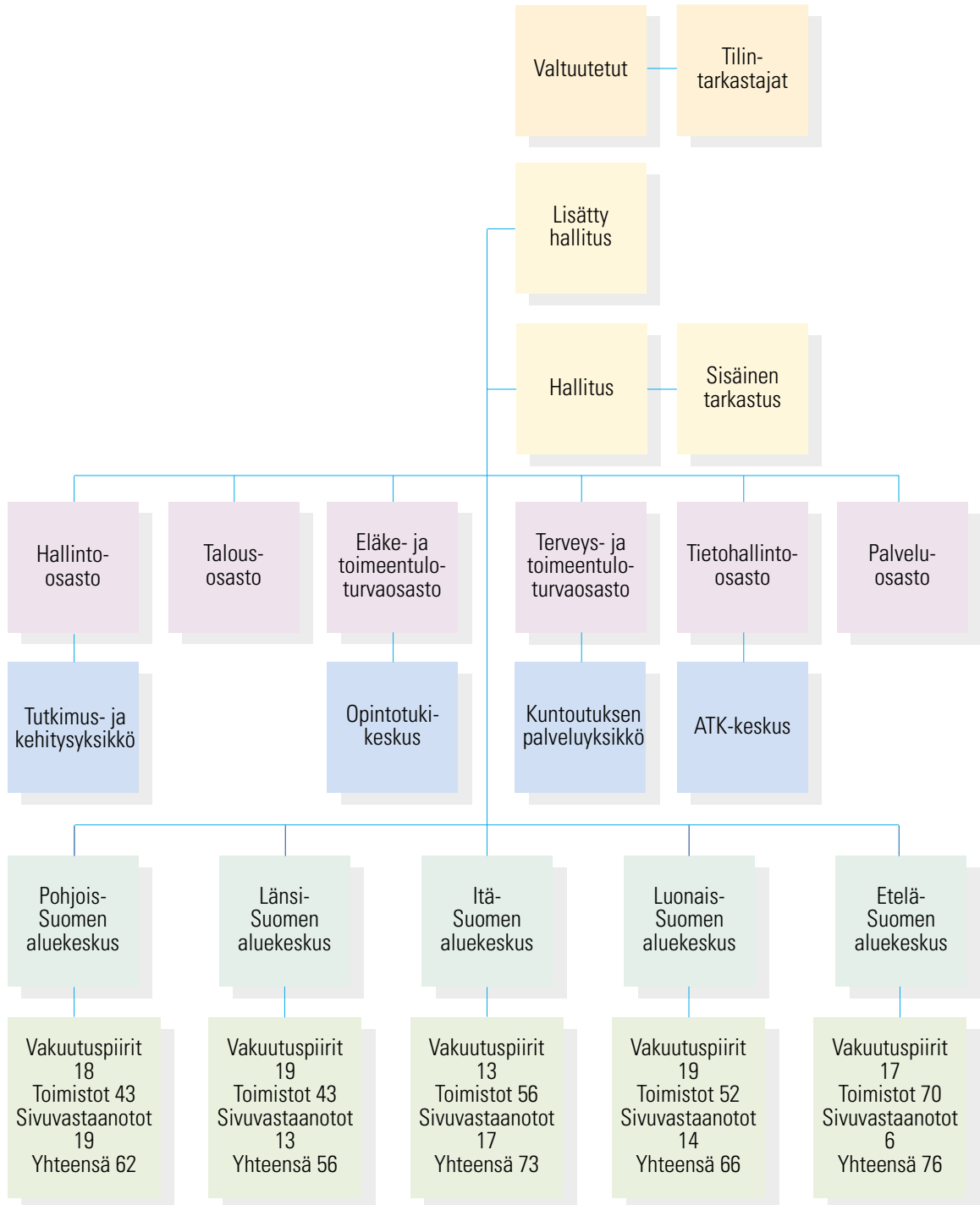
Kehitämme sisäisen toimintamme tehokkuutta, joustavuutta sekä yhdenmukaisiamme toimintatapojamme. Vertaamme prosessejamme parhaisiin käytäntöihin.

### Henkilöstö ja työyhteisön uudistuminen

Kehitämme johtamistaitoja ja -järjestelmiä kannustaviksi ja vuorovaikutteisiksi. Huolehdimme henkilöstömme osaamisesta, työkyvystä ja hyvinvoinnista. Pidämme yllä työtyytyväisyyttä parantamalla työn johtoa, työn sisältöä ja työyhteisön toimivuutta. Varmistamme osaamisen siirtymisen koulutuksen, perehdyttämisen ja rekrytoinnin avulla. Huolehdimme työmäärien ja voimavarojen tasapainosta.

Suomen laatupalkintokilpailusta saadun palauteraportin keskeiset parantamisalueet painottuvat seuraaviin kehittämisaalueisiin:

1. Johtaminen ja strategiat
2. Asiakaspalvelu
3. Sidosryhmäyhteistyö
4. Prosessit ja työvälineet
5. Henkilöstön ja organisaation osaaminen
6. Arviointi, mittarit ja tulokset



## KANSANELÄKELAITOKSEN TULOSLASKELMA VUOSILTA 2001 JA 2000

	1000 mk	
TUOTOT	2001	2000
<b>Vakuutusmaksut</b>	20 889 298	20 363 180
Vakuutettujen maksut	6 431 189	5 961 203
Työnantajien maksut	14 458 109	14 401 977
<b>Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu</b>	345 000	415 000
<b>Valtion suoritukset etuuksiin (2)</b>	27 717 006	27 405 235
<b>Kuntien suoritukset etuuksiin</b>	2 227 640	2 267 546
<b>Takautumissuoritukset</b>	78 801	62 181
<b>Erytisttuotot (3)</b>	2 707 000	2 707 000
<b>Sijoitusten tuotot ja kulut (4)</b>	217 736	72 546
<b>Rahoitustuotot ja kulut (4)</b>	113 528	85 021
<b>Muut tuotot ja kulut</b>	2 241	2 918
	54 298 250	53 380 627
<b>KULUT</b>		
<b>Eläke- ja vammaisetuudet</b>	16 936 825	16 698 776
<b>Sairausvakuutusmaksut vakuutetuille</b>	12 390 069	11 410 086
<b>Työterveyshuolto</b>	845 610	787 103
<b>Kuntoutus</b>	1 410 480	1 339 822
<b>Työttömyysturvaetuuudet</b>	6 164 536	6 051 763
<b>Lapsiperheiden etuudet</b>	10 465 278	10 567 158
<b>Opintoetuuudet</b>	4 249 696	3 848 212
<b>Asumistuki</b>	2 374 623	2 707 838
<b>Muut etuudet</b>	255 548	222 825
<b>Etuudet yhteensä (5)</b>	- 55 092 664	- 53 633 583
<b>Etuuskate</b>	- 794 414	- 252 956
<b>Toimintakulut (6)</b>		
<b>Henkilöstökulut (7)</b>	1 084 283	1 021 834
Palkat ja palkkiot	842 436	799 563
Henkilösivukulut	241 847	222 271
<b>Muut toimintakulut (8)</b>	412 242	403 069
<b>Ostopalvelut (9)</b>	261 146	244 437
	- 1 757 672	- 1 669 340
<b>Valtion osuus kokonaismenoista (10)</b>	+ 2 807 533	+ 1 994 432
<b>Kuntoutuslain 4 §:n varauksen muutos (11)</b>	- 22 785	+ 13 615
<b>Ylijäämä/alijäämä</b>	+ 232 661	+ 85 751
<b>ELÄKEVASTUURAHASTO</b>		
<b>TUOTOT</b>		
<b>Kannatusmaksut</b>	80 000	70 115
<b>Omaisuuuden tuotot (4)</b>	195 449	- 18 127
<b>Työntekijöiden eläkemaksut</b>	38 501	38 224
	313 950	90 212
<b>KULUT</b>		
<b>Toimihenkilöeläkkeet</b>	217 225	195 508
<b>Muut kulut</b>	81	137
<b>Eläkevastuurahaston katteen lisäys</b>	+ 96 645	- 105 433
	- 313 950	- 90 212
<b>Ylijäämä/alijäämä</b>	0	0

\*) Suluissa olevat luvut viittaavat liitetietoihin.

## TASE 31. PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 2001 JA 2001

	1000 mk	
VASTAAVAA	2001	2000
<b>Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset</b>		
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	459 315	449 446
Rakennukset (12)	459 309	447 319
Koneet ja kalusto (12)	6	1
Ennakkomaksut	0	2 126
<b>Sijoitukset</b>		
<b>Käyttöomaisuussijoitukset (12)</b>	379 289	372 033
Osakkeet ja osuudet (14)	379 289	372 033
<b>Muut sijoitukset (13,14)</b>	1 696 741	1 445 146
Osakkeet	1 696 741	1 445 146
	2 535 344	2 266 625
<b>Rahoitusomaisuus</b>		
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Rahastojen väliset saamiset (15)	1 838	81 468
Myyntisaamiset	22 277	15 216
Siirtosaamiset (16)	2 165	3 421
Muut saamiset (16)	18 714	20 211
Ennakkomaksut (17)	312 291	526 205
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	1 355 626	1 025 443
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	541 531	864 538
	2 254 443	2 536 502
<b>Yhteensä</b>	4 789 787	4 803 127
<b>ELÄKEVASTUURAHASTO</b>		
<b>Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset</b>		
<b>Sijoitukset (13)</b>		
Lainat	170 458	234 291
Osakkeet ja osuudet (14)	2 041 193	2 183 224
Muut sijoitukset	110 500	110 500
	2 322 150	2 528 014
<b>Eläkevastuurahaston vajeus (20)</b>	1 029 004	980 492
<b>Rahoitusomaisuus</b>		
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Rahastojen väliset saamiset (15)	770	0
Siirtosaamiset (16)	8 885	10 710
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	118 648	150 000
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	2 159	3 583
	130 463	164 293
<b>Yhteensä</b>	3 481 617	3 672 799
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	8 271 404	8 475 926

VASTATTAVAA	2001	2000
<b>Oma pääoma (19)</b>		
<b>Kansaneläkerahasto</b>	1 318 212	1 183 587
Rahasto vuoden alussa	1 183 587	1 277 953
Rahaston muutos	+ 134 624	- 94 366
<b>Sairausvakuutusrahasto</b>	805 862	707 825
Rahasto vuoden alussa	707 825	527 708
Rahaston muutos	+ 98 037	+ 180 117
<b>Arvonkorotusrahasto</b>	1 817 865	1 690 795
Rahasto vuoden alussa	1 690 795	2 267 383
Rahaston muutos	+ 127 070	- 576 587
	3 941 938	3 582 207
<b>Varaukset (11)</b>		
Kuntoutuslain 4 §		
Varaus vuoden alussa	97 654	111 269
Varauksen lisäys	536 000	501 000
Varojen käyttö	- 513 215	- 514 615
	120 439	97 654
<b>Vieras pääoma</b>		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot (17)	214	218 473
Rahastojen väliset velat (15)	770	0
Ostovelat	27 857	11 491
Siirtovelat (18)	215 932	214 976
Muut lyhytaikaiset velat (18)	482 636	678 327
	727 410	1 123 266
<b>Yhteensä</b>	4 789 787	4 803 127
<b>ELÄKEVASTUURAHASTO</b>		
<b>Oma pääoma (19)</b>		
<b>Eläkevastuurahasto</b>	2 809 142	2 663 985
Katettava vastuu vuoden alussa	2 663 985	2 560 947
Katettavan vastuun lisäys	+ 145 157	+ 103 038
<b>Arvonkorotusrahasto</b>	672 463	930 655
Rahasto vuoden alussa	930 655	1 177 931
Rahaston muutos	- 258 191	- 247 276
	3 481 605	3 594 640
<b>Vieras pääoma</b>		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Rahastojen väliset velat (15)	0	78 147
Siirtovelat	12	12
	12	78 159
<b>Yhteensä</b>	3 481 617	3 672 799
<b>Vastattavaa yhteensä</b>	8 271 404	8 475 926

20 Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain

## TULOSLASKELMAT JA TASEET RAHASTOITTAIN

### Tuloslaskelmat vuosilta 2001 ja 2000, 1 000 mk

#### KANSANELÄKEVAKUUTUS

TUOTOT	2001	2000
<b>Vakuutusmaksut</b>	9 219 144	9 417 664
Vakuutettujen maksut	621	39 542
Työnantajien maksut	9 218 523	9 378 123
<b>Valtion osuudet etuuksista</b>	6 716 372	6 592 391
<b>Erityistuotot</b>	2 400 000	2 400 000
<b>Sijoitusten tuotot ja kulut</b>	217 736	– 25 587
<b>Rahoitustuotot ja kulut</b>	27 432	27 897
<b>Muut tuotot ja kulut</b>	897	1 167
	18 581 580	18 413 533
<b>KULUT</b>		
<b>Eläke- ja vammaisetuudet</b>	16 936 825	16 698 776
<b>Muut etuudet</b>	15 149	14 761
	– 16 951 974	– 16 713 537
<b>Etuuskate</b>	+ 1 629 607	+ 1 699 996
<b>Toimintakulut</b>		
<b>Henkilöstökulut</b>	433 713	408 734
Palkat ja palkkiot	336 975	319 825
Henkilösivukulut	96 739	88 909
<b>Muut toimintakulut</b>	164 894	161 228
<b>Ostopalvelut</b>	104 459	97 775
	– 703 066	– 667 736
<b>Valtion osuus kansaneläkevakuutuksen kokonaismenoista</b>	+ 0	+ 0
<b>Suoritukset Savan ja Kevan välillä</b>	– 791 916	– 1 126 626
<b>Alijäämä/Ylijäämä</b>	+ 134 624	– 94 366

#### SAIRAUSVAKUUTUS

TUOTOT	2001	2000
<b>Vakuutusmaksut</b>	11 670 154	10 945 516
Vakuutettujen maksut	6 430 567	5 921 661
Työnantajien maksut	5 239 586	5 023 855
<b>Valtion osuudet etuuksista</b>	241 358	253 318
<b>Takautumissuoritukset</b>	78 801	62 181
<b>Erityistuotot</b>	307 000	307 000
<b>Sijoitusten tuotot ja kulut</b>	0	98 133
<b>Rahoitustuotot ja kulut</b>	86 096	57 124
<b>Muut tuotot ja kulut</b>	1 345	1 751
	12 384 754	11 725 023
<b>KULUT</b>		
<b>Suoritukset vakuutetuille</b>	12 390 069	11 410 086
<b>Työterveyshuolto</b>	845 610	787 103
<b>Kuntoutus</b>	1 410 480	1 339 822
<b>Muut etuudet</b>	162 617	140 964
	– 14 808 775	– 13 677 975
<b>Etuuskate</b>	– 2 424 021	– 1 952 952
<b>Toimintakulut</b>		
<b>Henkilöstökulut</b>	650 570	613 101
Palkat ja palkkiot	505 462	479 738
Henkilösivukulut	145 108	133 363
<b>Muut toimintakulut</b>	247 348	241 841
<b>Ostopalvelut</b>	156 688	146 662
	– 1 054 606	– 1 001 604
<b>Valtion osuus sairausvakuutuksen kokonaismenoista</b>	+ 2 807 533	+ 1 994 432
<b>Suoritukset Savan ja Kevan välillä</b>	+ 791 916	+ 1 126 626
<b>Kuntoutuslain 4 §:n varauksen muutos</b>	– 22 785	+ 13 615
<b>Ylijäämä/alijäämä</b>	+ 98 037	+ 180 117

**MUU SOSIAALITURVA**

<b>TUOTOT</b>	<b>2001</b>	<b>2000</b>
Valtion suoritus etuuksiin	20 759 276	20 559 525
Kuntien suoritukset etuuksiin	2 227 640	2 267 546
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	345 000	415 000
	23 331 915	23 242 071
<b>KULUT</b>		
Työttömyysturvaetuedet	6 164 536	6 051 763
Lapsiperheiden etuedet	10 465 278	10 567 158
Opintoetuedet	4 249 696	3 848 212
Asumistuki	2 374 623	2 707 838
Muut etuedet	77 782	67 100
	– 23 331 915	– 23 242 071
<b>Ylijäämä/alijäämä</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

**ELÄKEVASTUURAHASTO**

<b>TUOTOT</b>		
Kannatusmaksut	80 000	70 115
Omaisuuuden tuotot	195 449	– 18 127
Työntekijöiden eläkemaksut	38 501	38 224
	313 950	90 212
<b>KULUT</b>		
Toimihenkilöeläkkeet	217 225	195 508
Muut kulut	81	137
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	+ 96 645	– 105 433
	– 313 950	– 90 212
<b>Ylijäämä/alijäämä</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

**Taseet 31. päivänä joulukuuta 2001 ja 2000, 1 000 mk**

VASTAAVAA KANSANELÄKEVAKUUTUS	2001	2000
<b>Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset</b>		
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	253 430	249 479
Rakennukset	253 424	248 628
Koneet ja kalusto	6	1
Ennakkomaksut	0	850
<b>Sijoitukset</b>		
<b>Käyttöomaisuussijoitukset</b>	151 716	148 814
Osakkeet ja osuudet	151 716	148 814
<b>Muut sijoitukset</b>	1 696 741	1 445 146
Osakkeet	1 696 741	1 445 146
	2 101 886	1 843 439
<b>Rahoitusomaisuus</b>		
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Rahastojen väliset saamiset	4 350	32 587
Myyntisaamiset	8 911	6 087
Siirtosaamiset	348	636
Muut saamiset	249	431
Ennakkomaksut	1 881	6 255
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	654 030	580 000
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	108 576	176 499
	778 345	802 496
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	<b>2 880 232</b>	<b>2 645 935</b>
<b>SAIRAUSVAKUUTUS</b>		
<b>Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset</b>		
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	205 885	199 967
Rakennukset	205 885	198 691
Ennakkomaksut	0	1 276
<b>Sijoitukset</b>		
<b>Käyttöomaisuussijoitukset</b>	227 573	223 219
Osakkeet ja osuudet	227 573	223 219
<b>Rahoitusomaisuus</b>		
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Rahastojen väliset saamiset	1 103	86 000
Myyntisaamiset	13 366	9 130
Siirtosaamiset	1 817	2 785
Muut saamiset	18 464	19 779
Ennakkomaksut	310 410	297 788
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	701 596	445 443
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	432 955	688 039
	1 479 712	1 548 964
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	<b>1 913 170</b>	<b>1 972 150</b>
<b>MUU SOSIAALITURVA</b>		
<b>Rahoitusomaisuus</b>		
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Rahastojen väliset saamiset	102 771	236 006
Ennakkomaksut	0	222 161
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	<b>102 771</b>	<b>458 166</b>
<b>ELÄKEVASTUURAHASTO</b>		
<b>Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset</b>		
<b>Sijoitukset</b>		
Lainat	170 458	234 291
Osakkeet ja osuudet	2 041 193	2 183 224
Muut sijoitukset	110 500	110 500
	2 322 150	2 528 014
<b>Eläkevastuurahaston vajuus</b>	1 029 004	980 492
<b>Rahoitusomaisuus</b>		
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Rahastojen väliset saamiset	770	0
Siirtosaamiset	8 885	10 710
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	118 648	150 000
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	2 159	3 583
	130 463	164 293
<b>Vastaavaa yhteensä</b>	<b>3 481 617</b>	<b>3 672 799</b>



**VASTATTAVAA  
KANSANELÄKEVAKUUTUS****2001****2000****Oma pääoma****Kansaneläkerahasto**

1 318 212

1 183 587

Rahasto vuoden alussa

1 183 587

1 277 953

Rahaston muutos

+ 134 626

- 94 366

**Arvonkorotusrahasto**

1 415 546

1 286 412

Rahasto vuoden alussa

1 286 412

1 804 825

Rahaston muutos

+ 129 134

- 518 413

2 733 757

2 469 999

**Vieras pääoma****Lyhytaikainen vieras pääoma**

Rahastojen väliset velat

308

37 119

Ostovelat

11 143

4 596

Siirtovelat

73 134

72 391

Muut lyhytaikaiset velat

61 890

61 829

146 474

175 935

**Vastattavaa yhteensä**

2 880 232

2 645 935

**SAIRAUSVAKUUTUS****Oma pääoma****Sairausvakuutusrahasto**

805 862

707 825

Rahasto vuoden alussa

707 825

527 708

Rahaston muutos

+ 98 037

+ 180 117

**Arvonkorotusrahasto**

402 319

404 383

Rahasto vuoden alussa

404 383

462 558

Rahaston muutos

- 2 064

- 58 175

1 208 181

1 112 208

**Varaukset**

Kuntoutuslain 4 §

Varaus vuoden alussa

97 654

111 269

Varauksen lisäys

536 000

501 000

Varojen käyttö

- 513 215

- 514 615

120 439

97 654

**Vieras pääoma****Lyhytaikainen vieras pääoma**

Saadut ennakot

0

3 245

Rahastojen väliset velat

106 848

236 006

Ostovelat

16 714

6 894

Siirtovelat

142 799

142 585

Muut lyhytaikaiset velat

318 190

373 560

584 550

762 289

**Vastattavaa yhteensä**

1 913 170

1 972 150

**MUU SOSIAALITURVA****Vieras pääoma****Lyhytaikainen vieras pääoma**

Saadut ennakot

214

215 228

Muut lyhytaikaiset velat

102 557

242 938

**Vastattavaa yhteensä**

102 771

458 166

**ELÄKEVAKUUTUSRAHASTO****Oma pääoma****Eläkevastuurahasto**

2 809 142

2 663 985

Katettava vastuu vuoden alussa

2 663 985

2 560 947

Katettavan vastuun lisäys

+ 145 157

+ 103 038

**Arvonkorotusrahasto**

672 463

103 038

Rahasto vuoden alussa

930 655

1 177 931

Rahaston muutos

- 258 191

- 247 276

3 481 605

3 594 640

**Vieras pääoma****Lyhytaikainen vieras pääoma**

Rahastojen väliset velat

0

78 147

Siirtovelat

12

12

12

78 159

**Vastattavaa yhteensä**

3 481 617

3 672 799



+ Tulot yhteensä	+ 18 460 097
- Menot yhteensä	- 17 653 840
- Pääomien lisäys	0
- Vähimmäisrahoitusomaisuuden ylitte	- 791 226

Nettorahoitusomaisuus ennen takuusuoritusta 31.12.	706 154
Nettorahoitusomaisuuden vähimmäismäärä (4 % menoista)	706 154

**Valtion takuusuoritus 0**

Vähimmäisrahoitusomaisuuden ylitte	791 226
Omaisuuksien myynti	690
Kokonaisiirto sairausvakuutusrahastoon	791 916

Markkamäärät ovat kassavirtalaskelman mukaisia.

**Sairausvakuutusrahaston takuusuorituslaskelma, 1 000 mk**

8 % vuoden 2000 menoista	1 177 377
+ Ennakkomaksujen lisäys	+ 12 622
+ Tulot yhteensä	+ 12 385 727
- Menot yhteensä	- 15 881 203
- Pääomien lisäys	0
- Varausten lisäys	+ 22 785
+ Kansaneläkerahaston vähimmäisrahoitusomaisuuden ylitte	+ 791 226

Nettorahoitusomaisuus ennen takuusuoritusta 31.12.	- 1 537 036
Nettorahoitusomaisuuden vähimmäismäärä (8 % menoista)	1 270 496

**Valtion takuusuoritus 2 807 533**

Kansaneläkerahaston vähimmäisrahoitusomaisuuden ylitte	791 226
Kansaneläkerahaston omaisuuden myynti	690
Kokonaisiirto kansaneläkerahastosta	791 916

Markkamäärät ovat kassavirtalaskelman mukaisia.

**11. Sairausvakuutuksen varaukset, 1 000 mk**

Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 4 § mukaiset menot

	Varaus	
	31.12.2001	

Yksilökohtainen kuntoutus		
Varaus 1.1.2001	28 715	
Varauksen lisäys tilivuonna	516 000	
Varauksen käyttö tilivuonna	- 485 316	59 399

Kuntoutuslaitosten peruserävaraukset ja käyttöavustukset		
Varaus 1.1.2001	37 637	
Varauksen lisäys tilivuonna	5 000	
Varauksen käyttö tilivuonna	- 8 080	34 557

Tutkimus- ja kehittämistoiminta		
Varaus 1.1.2001	31 302	
Varauksen lisäys tilivuonna	15 000	
Varauksen käyttö tilivuonna	- 19 819	26 483

Varaus yhteensä 31.12.2000	120 439	
Varauksen muutos yhteensä (lisäys)	22 785	

**12. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1 000 mk**

Tilivuonna hankittu käyttöomaisuus on aikaisempina vuosina tilinpäätöksessä poistettu kansaneläkeasetuksen 19 §:ään perustuen kertapoistona. Poistot ovat sisällyneet kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston muihin toimintakuluihin. Vuoden 1998 tilinpäätöksestä lukien ei kulumattomasta käyttöomaisuudesta tehdä enää poistoja.

Kiinteistöt		
Hankintameno 1.1.2001	306 800	
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 303 400	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	443 919	
Ennakkomaksut	2 126	
Tasearvo 1.1.2001	449 445	
Lisäys	+ 14 105	
Ennakkomaksujen vähennys	- 2 126	
Arvonlennusten muutos	- 2 116	
Tasearvo 31.12.2001	459 308	

Eläkevastuurahaston muut sijoitukset		
Kiinteistöt		
Hankintameno 1.1.2001	110 500	
Lisäys/vähennys	0	
Tasearvo 31.12.2001	110 500	

Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.2001	245 625	
Lisäykset	+ 23 113	
Vähennykset	- 9 146	
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 245 624	
Vähennysten kertyneet poistot	+ 837	
Tilikauden poistot	- 14 799	
Tasearvo 31.12.2001	6	
Poistot koneista ja kalustosta	14 799	
Poistot atk-ohjelmista	69	
Tilikauden poistot	14 868	

**Käyttöomaisuusosakkeet sisältävät toimisto-osakkeet ja puhelinosaakkeet ja -osuudet**

Hankintameno 1.1.2001	647 452	
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 616 588	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	+ 345 719	
Kertyneet arvonalennukset	- 4 550	
Tasearvo 1.1.2001		372 033
Vähennykset		- 2 796
Vähennyksiin kohdistuvat kertyneet poistot		+ 2 796
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset		- 3 440
Lisäykset		+ 12 583
Arvonlennukset		- 1 887
Tasearvo 31.12.2001		379 289

**13. Muut sijoitukset, 1000 mk**

Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston osakkeet		
Hankinta-arvo 1.1.2001	752 575	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	+ 901 157	
Kertyneet arvonalennukset	- 208 585	
Tasearvo 1.1.2001		1 445 146
Vähennykset		- 39
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset		- 286
Arvonkorotusten muutos		+ 130 795
Arvonlennusten muutos		+ 121 124
Tasearvo 31.12.2001		1 696 741

**Eläkevastuurahaston osakkeet ja osuudet**

Hankinta-arvo 1.1.2001	1 380 083	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	+ 930 655	
Kertyneet arvonalennukset	- 127 514	
Tasearvo 1.1.2001		2 183 224
Lisäykset		+ 104 786
Vähennykset		- 24 551
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset		- 1 301
Vähennyksiin kohdistuvat arvonalennukset		+ 5 700
Arvonkorotusten muutos		- 256 890
Arvonlennusten muutos		+ 30 226
Tasearvo 31.12.2001		2 041 193

Eläkevastuurahaston lainat, jotka kaikki ovat joukkovelkakirjalainoja.

Tasearvo 1.1.2001	234 291
Vähennykset	- 61 396
Arvonmuutos	- 2 437
Tasearvo 31.12.2001	170 458

**14. Osakkeet**

Alla on lueteltu ne yhtiöt, joissa Kelalla on markkina-arvoltaan yli kymmenen miljoonan markan omistus 31.12.2001.

Yhtiö	Osakemäärät kpl		Yht.
	Keva	Elva	
Fortum Oyj	16 753 696	16 753 696	
Huhtamäki van Leer Oyj	100 000	100 000	
Instrumentarium Oyj	210 235	210 235	
Metso Oyj	396 316	396 316	
Nokia Oyj Abp	4 288 896	4 288 896	
Nordea Ab (fdr)	3 414 797	3 414 797	
Orion-yhtymä Oyj	829 784	829 784	
Outokumpu Oyj	7 658 498	7 636 957	15 295 455
Sonera Oyj		686 003	686 003
Stora-Enso Oyj A	18 468 770	5 356 316	23 825 086
Stora-Enso Oyj R	3 738 965		3 738 965
UPM-Kymmene Oyj		801 845	801 845
Wärtsilä Oyj A		164 951	164 951
Wärtsilä Oyj B		376 703	376 703

**Osakkeet ja osuudet**

Kelalla on omistusosuus sadassa asunto- tai kiinteistöosakeyhtiössä, joita käytetään toimiloina. Allaolevissa yhtiöissä omistusosuus on 50 % tai enemmän.

Yhtiö	omistus- osuus %	oma pääoma mk	voitto/tappio
			31.12.2000 mk
KotiPaikka			
Kiint. Oy Härmän Lehtikela			
Alahärmä	64	2 178 787	76
Kiint. Oy Heinolan Virtakatu 9			
Heinola	100	10 884 223	- 4 219
Kiint. Oy Sectagoona			
Helsinki	100	25 471 303	20 902
Kiint. Oy Karpintie 8			
Huittinen	59	4 811 092	- 6 479
Kiint. Oy Iisalmen Päivönk. 14			
Iisalmi	100	7 190 086	- 13 417
Kiint. Oy Kajaanin Keskuspuisto			
Kajaani	58	8 672 314	3 039
Kiint. Oy Kannuksen Torinkulma			
Kannus	53	4 287 324	1 879
Kiint. Oy Valtakatu 19			
Kouvola	100	7 513 021	- 27

26 Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Yhtiö	omistus- osuus %	oma pääoma mk	voitto/tappio 31.12.2000 mk
Kotipaikka			
Kiint. Oy Ristontori			
Lappeenranta	54	5 705 697	- 45 315
Kiint. Oy Lohjan Kauppatori			
Lohja	60	12 340 235	- 42 953
Kiint. Oy Muonion Erkin Kulma			
Muonio	78	2 342 093	- 1 210
Kiint. Oy Pieksämäen Torihovi			
Pieksämäki	66	7 329 868	- 21 945
Kiint. Oy Pielaveden Puustellint. 10			
Pielavesi	100	2 314 057	- 5 748
Kiint. Oy Vasarantori			
Raisio	51	5 534 721	523
Kiint. Oy Nortamonkatu 24			
Rauma	67	16 769 969	0
Kiint. Oy Ruokolahden Torinkulma			
Ruokolahti	57	2 635 611	1 333
Kiint. Oy Hämeentie 18			
Salo	100	202 523	- 20 206
Kiint. Oy Suonenjoen Kelankulma			
Suonenjoki	100	3 286 883	- 150
Sini-Kulma Oy			
Tampere	50	31 275 927	57 647
Kiint. Oy Laivurinkela			
Tornio	53	1 775 456	10 606
Kiint. Oy Uudenkaupungin Itä-tulli			
Uusikaupunki	64	10 202 526	00
Kiint. Oy Ravatti Fastighets Ab			
Vaasa	100	7 081 372	61
Kiint. Oy Varkauden Kelankulma			
Varkaus	65	2 953 634	- 5 835

**15. Rahastojen väliset tilityssaamiset ja tilityselvelat**

Tilityssaamiset ja tilityselvelat ovat toiminnallisista syistä johtuvia ja ne maksetaan kuukausittain. Yhdistetyssä taseessa on kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja muun sosiaaliturvan väliset keskinäiset saamiset ja velat eliminoitu. Yhdistetyssä taseessa olevat rahastojen väliset saamiset ja velat johtuvat sairausvakuutusrahaston kuntoutuksen palveluyksikön myyntisaamisista toimistoilta ja kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston velasta eläkevastuurahastolle.

**16. Siirtosaamiset ja muut saamiset**

Sairausvakuutusrahastossa on muina saamisina saamiset EU-korvauksista 9,7 milj. markkaa sekä saatavaa edellisten vuosien ennakonpidätyksistä 8,6 milj. markkaa. Eläkevastuurahaston siirtosaamisina on korkoja 8,9 milj. markkaa.

**17. Ennakkomaksut**

Ennakkomaksuissa on apteekkiennakoita 300,2 milj. markkaa.

**18. Siirtovelat ja muut lyhytaikaiset velat**

Siirtovelkoihin sisältyy lomapalkka- ja lomarahavelkaa sosiaaliturvamaksuineen 172,9 milj. markkaa sekä Kelan kuntoutukselta annetun lain 4 §:n mukaisia menoja 33,1 milj. markkaa. Muut velat sisältävät velkaa ennakonpidätyksistä 308,3 milj. markkaa, velkaa valtiolle muun sosiaaliturvan etuuksista 99,3 milj. markkaa sekä sairausvakuutusrahaston velkaa valtiolle 62,5 milj. markkaa.

**19. Oma pääoma, 1 000 mk**

	Keva	Sava	Elva	yhteensä
<b>Oma pääoma</b>	2 733 757	1 208 181	3 481 605	7 423 543
<b>Rahasto</b>	1 318 212	805 862	2 809 142	4 933 215
Rahasto vuoden alussa	1 183 587	707 825	2 663 985	4 555 397
Rahaston muutos	+ 134 624	+ 98 037	+ 145 157	+ 377 818
<b>Arvonkorotusraho</b>	1 415 546	402 319	672 463	2 490 328
Käyttöomaisuus	383 880	402 319	0	786 199
Sijoitukset	1 031 666	0	672 463	1 704 130
Rahasto vuoden alussa	1 286 412	404 383	930 655	2 621 450
Käyttöomaisuus	385 255	404 383	0	789 638
Sijoitukset	901 157	0	930 655	1 831 812
Rahaston muutos	129 134	- 2 064	- 258 191	- 131 122
Käyttöomaisuus	- 1 376	- 2 064	0	- 3 440
Sijoitukset	130 509	0	- 258 191	- 127 682

**20. Eläkevastuurahasto, 1 000 mk**

Vuoden 1998 tilinpäätöksessä korotettiin lainmuutoksen perusteella eläkevastuurahaston tavoitetasoa aikaisemmasta 19 prosentin tasosta 41 prosenttiin. Tavoitetaso tulee saavuttaa viimeistään vuonna 2010.

Sijoitusomaisuuden arvonalennukset ja niiden oikaisu on kirjattu tuloslaskelmaan ja arvonorotukset ja niiden peruutukset taseeseen. Eläkevastuurahaston vajeus on 980,5 milj. markkaa. Arvonkorotukset huomioon ottaen kannatusmaksulla katettu vastuun osuus täydestä vastuusta oli vuoden lopussa 35,6 %.

	2001	2000	muutos
Henkilöstön eläkevastuu	6 621 947	6 293 958	+ 327 989
Kannatusmaksulla katettava tavoitetaso (41 %) + työntekijäin eläkemaksulla katettu osuus eläkevastuusta = Eläkevastuurahasto	2 809 142	2 663 985	+ 145 157
Katettu kannatusmaksulla ja tuotoilla	1 685 994	1 600 031	+ 85 963

	2001	2000	muutos
Katettu työntekijäin eläkemaksulla	94 144	83 462	+ 10 682
Katettu yhteensä	1 780 137	1 683 493	+ 96 645
Eläkevastuurahaston vajeus	1 029 004	980 492	+ 48 512
Eläkevastuurahaston arvonorotukset	672 463	930 655	- 258 191
Rahaston ulkopuolella oleva osa kokonaiseläkevastuusta	3 812 805	3 629 973	+ 182 831
Eläkevastuusta pääjohtajan ja johtajien täysi eläkevastuu on 8,7 milj. markkaa.			

**21. Leasingvastuut, 1 000 mk**

	2001	2000	muutos
Atk-laitteiden leasingvastuu	189 330	167 061	+ 22 269
Seuraavana tilivuonna maksettavat	78 228	99 524	- 21 296
Myöhemmin maksettavat	111 102	67 537	+ 43 565

**22. Muut vastuut**

Laissa valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä säädetään, että vuonna 1999 valtio suorittaa takuusuoritusta 500 miljoonaa vähemmän kuin säädösten perusteella normaalisti tulisi maksettavaksi. Kansaneläkelaitos vastaa kyseisen 500 miljoonan markan rahoittamisesta omilla varoillaan vuoden 2003 loppuun mennessä. Vuoden 2001 loppuun mennessä Kela on rahoittanut kyseisestä määrästä 137,2 miljoonaa markkaa. Rahoitusvelvollisuudesta on jäljellä vielä 362,1 miljoonaa markkaa.

**23. Takaisinperinnässä olevien etuuksien määrä, 1 000 mk**

	2001	2000	muutos
<b>Etuus</b>			
Työttömyysturvaetuudet	153 123	141 296	+ 11 827
Yleinen asumistuki	131 324	128 881	+ 2 443
Opintotuki	96 250	104 898	- 8 648
Opintotuen vuosivalvonta	81 458	55 189	+ 26 269
Eläke-etuudet	41 953	41 281	+ 671
Muut etuudet	43 615	38 467	+ 5 148
<b>Yhteensä</b>	547 723	510 012	+ 37 711

**24. Opintolainojen valtiontakaukset ja takausaatavat, 1 000 mk**

Alla on valtion opintotukilain nojalla takaama pankeissa oleva opintolainakanta sekä takaajana maksetuista lainoista syntynyt takausaatavakanta, jotka sisältyvät valtion hallinnolliseen kirjanpitoon. Kela huolehtii opintotukilain nojalla takausvastuiden maksamisesta, takausaatavien perinnästä ja tuottojen tilittämisestä opetusministeriölle.

	2001	2000	muutos
Valtion takausvastuu opintolainoista	8 772 225	9 054 003	- 281 777
Valtion takausaatavat	981 915	907 040	+ 74 875

**25. Vakuutusmaksujäämät, 1 000 mk**

	2001	2000	muutos
Verovirastojen jäämäperinnässä olevat vakuutusmaksusaatavat	787 623	895 545	- 107 922

**Helsingissä helmikuun 20. päivänä 2002**

Rauno Saari

Pertti Parmanne

Anne Neimala

Tuulikki Petäjänieniemi

Jorma Huuhtanen

Matti Puhakka

## TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Kansaneläkelaitoksen kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2001 hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Hallituksen laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä Kansaneläkelaitoksen ja eläkevastuurahaston tuloslaskelman ja taseen sekä tilinpäätöksen liitetiedot.

Tilivuoden valvontatilintarkastuksesta on huolehtinut allekirjoittanut Yrjö Tuokko, KHT.

Tilinpäätös osoittaa ylijäämää yhteensä 232.661.455,82 markkaa sen jälkeen, kun sairausvakuutusrahaston lakisääteisen vähimmäismäärän katteeksi on saatu valtion takuusuoritus 2.807.532.652,98 markkaa. Muun sosiaaliturvan ja eläkevastuurahaston tuotot kattavat tilivuodelle kohdistetut kulut. Rahastojen ja muun sosiaaliturvan tuloslaskelmat ja taseet sekä tilinpäätöspäätökset, omaisuuden arvostusperiaatteet ja eläkevastuun kattamista koskevat tiedot on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Takaisinperinnässä olevien etuuksien ja opintolainojen valtion takaussaatavien määrät ovat edelleen merkittävästi kasvaneet. Takaisinperinnässä olevat etuudet olivat tilivuoden päättyessä 548 miljoonaa markkaa ja opintolainojen valtion takaussaatavat 982 miljoonaa markkaa. Pidämme välttämättömänä, että toimenpiteitä takaisinperittävien määrän pienentämiseksi jatketaan mukaan lukien myös lainsäädännön muutokset.

Tarkastuksen perusteella esitämme lausuntonamme seuraavaa:

- Hallitus ja lisätty hallitus ovat toiminnassaan noudattaneet voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä.
- Valvontatilintarkastuksessa on todettu tilivuoden kirjanpito hyvän kirjanpito-tavan mukaiseksi ja rahavarojen hoito huolelliseksi.
- Kansaneläkelaitoksen tilinpäätös on laadittu Kansaneläkelaitoksesta ane-tun lain ja soveltuvin osin kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koske-vien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti, kun otetaan huomioon, että tilinpäätös on laadittu valtuutettujen päätöksen mukaisesti ja liitetiedoissa selostetuilla tavoin pääosin maksuperusteisesti.
- Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, kun otetaan huomioon, että irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot on poistettu kertapoistoina ja että maksuperusteisuudesta ja tilinpäätösperiaatteista johtuen tilinpäätökseen ei sisälly täysimääräisesti saamisia ja velkoja eikä vastuita.
- Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen ja lisätyn hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilivuodelta.

Helsingissä 7. päivänä maaliskuuta 2002

Markku Koskela  
KHT

Hannu Aho

Sirpa Pietikäinen

Virpa Puisto

Markku Rossi

Irja Tulonen

Yrjö Tuokko  
KHT

**TOIMIELIMET 2001****Hallitus**

Huuhtanen, Jorma, pääjohtaja  
 Puhakka, Matti, johtaja, pääjohtajan sijainen  
 Morri, Pekka, johtaja  
 Pesola, Helena, johtaja  
 Olander, Henry, johtaja  
 Apukka, Asko, johtaja

**Lisätty hallitus**

Hallituksen jäsenten lisäksi lisättyyn hallitukseen kuuluivat:  
 Mäkinen, Hannu, apulaisbudjettipäällikkö  
 Varajäsen: Tuhkanen, Pertti, budjettineuvos  
 Pukkila, Tarmo, ylijohdaja  
 Blanco Sequeiros, Marjatta, apulaisosastopäällikkö  
 Hämäläinen, Heikki T., varatuomari  
 Mäkelä, Anton, varatuomari  
 Konttinen, Mauno, ylijohdaja  
 Roine, Risto, arviointiyli lääkäri  
 Parmanne, Pertti, johtaja  
 Kallinen, Kaija, sosiaalipoliittinen sihteeri  
 Laatuinen, Lasse, johtaja  
 Piispanen, Pekka, suunnittelupäällikkö, 1.1.–31.1.  
 Rautiainen, Hannu, lainopillinen asiamies, 31.1. lukien  
 Knuuti, Kaarina, johtaja  
 Aaltonen, Seppo, johtaja  
 Roos, Jukka, asentaja  
 Ojala, Arja  
 Pohjola, Tuija, uimaopettaja  
 Ikonen, Teuvo, toiminnanjohtaja  
 Leppänen, Pekka  
 Prusti, Riitta, kansanedustaja  
 Ala-Harja, Kirsti, lääkintöneuvos  
 Korhonen, Riitta, kansanedustaja  
 Antvuori, Pirjo-Riitta, kansanedustaja

Räsänen, Päivi, kansanedustaja  
 Veteläinen, Maija-Liisa, kunnanjohtaja  
 Karjula, Kyösti, kansanedustaja  
 Pietikäinen, Margareta, kansanedustaja  
 Könkkölä, Kalle, pääsihteeri

**Valtuutetut**

Ihamäki, Timo, kansanedustaja, valtuutettujen puheenjohtaja  
 Varajäsenet:  
 Kanerva, Seppo, kansanedustaja  
 Vahasalo, Raija, kansanedustaja  
 Peltomo, Pirkko, kansanedustaja, valtuutettujen varapuheenjohtaja  
 Koskinen Marjaana, kansanedustaja  
 Karhu, Saara, kansanedustaja  
 Rajamäki, Kari, kansanedustaja  
 Mähönen, Raimo, kansanedustaja  
 Haatainen, Tuula, kansanedustaja  
 Koski, Valto, kansanedustaja  
 Prusti, Riitta, kansanedustaja, 1.1.–30.3.  
 Seppälä, Arto, kansanedustaja  
 Huotari, Anne, kansanedustaja  
 Immonen, Mikko, kansanedustaja  
 Kuoppa, Mikko, kansanedustaja  
 Rehula, Juha, kansanedustaja  
 Vihriälä, Jukka, kansanedustaja  
 Vilkuna, Pekka, kansanedustaja  
 Takkula, Hannu, kansanedustaja  
 Nousiainen, Pekka, kansanedustaja  
 Kempainen, Marja-Leena, kansanedustaja  
 Keränen, Niilo, kansanedustaja  
 Oinonen, Lauri, kansanedustaja  
 Puhakka, Osmo, kansanedustaja  
 Ylä-Mononen, Jaana, kansanedustaja  
 Kerola, Inkeri, kansanedustaja  
 Komi, Katri, kansanedustaja  
 Markkula-Kivisilta, Hanna, kansanedustaja  
 Salo, Petri, kansanedustaja  
 Sarkomaa, Sari, kansanedustaja

Nurmi, Tuija, kansanedustaja  
 Oksala, Ilkka, neuvotteleva virkamies  
 Kurvinen, Esko, kansanedustaja  
 Löf, Pehr, kansanedustaja  
 Katainen, Jyrki, kansanedustaja  
 Könkkölä, Kalle, pääsihteeri

**Tilintarkastajat**

Koskela, Markku, professori, KHT, tilintarkastajien puheenjohtaja  
 Varajäsen: Majala, Reino, professori, KHT  
 Berg, Seppo, hallinto- ja talouspäällikkö, tilintarkastajien varapuheenjohtaja  
 Lahdensivu, Pentti, opettaja  
 Puisto, Virpa, kansanedustaja  
 Polvi, Iivo, kansanedustaja  
 Rossi, Markku, kansanedustaja  
 Auvinen, Markku, sairaanhoitopiirin apulaisjohtaja  
 Aho, Hannu, kansanedustaja  
 Rasinmäki, Jorma, kaupunginjohtaja  
 Tulonen, Irja, kansanedustaja  
 Lehtimäki, Jouni, kansanedustaja  
 Pietikäinen, Sirpa, kansanedustaja  
 Arhippainen, Max, valtiotieteen lisensiaatti  
 Tuokko, Yrjö, kauppatieteiden maisteri, KHT  
 Koskinen, Hannu T., kauppatieteiden maisteri, KHT

**JOHTAVAT TOIMIHENKILÖT****Osastopäälliköt**

Rantamäki, Juhani (hallinto-osasto)  
 Meriläinen, Erkki (talusosasto)  
 Ahokas, Eeva (eläke- ja toimeentuloturvaosasto)  
 Ronkainen, Kaarina (terveys- ja toimeentuloturvaosasto), 1.1.–31.8.2001  
 Kivimäki, Elise, ma (terveys- ja toimeentuloturvaosasto), 1.9.2001 lukien



Lumento, Risto (tietohallinto-osasto)  
Luotola, Jouni (palveluosasto)

#### **Muut johtavat toimihenkilöt**

Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri  
Alho, Markku, sisäisen tarkastuksen päällikkö  
Helin, Tero, henkilöstöpäällikkö  
Kalimo, Esko, tutkimus- ja kehitysyksikön johtaja, professori, 1.1.–16.2.  
Forss, Mikael, tutkimus- ja kehitysyksikön johtaja, 16.2. lukien  
Haapa-aho, Jussi, päämatemaatikko  
Naumanen, Seppo, opintotukikeskuksen johtaja  
Waal, Jouko, kuntoutuspäällikkö  
Pietilä, Juhani, kuntoutuksen palveluyksikön johtaja  
Hytönen, Veikko, atk-päällikkö

#### **Aluejohtajat**

Lämsä, Tuomo (Pohjois-Suomen aluekeskus)  
Heinonen, Ritva (Länsi-Suomen aluekeskus)  
Östberg, Harry (Itä-Suomen aluekeskus)  
Kuusiahho, Heikki (Lounais-Suomen aluekeskus)  
Ruoppila, Ilkka (Etelä-Suomen aluekeskus)

#### **NEUVOTTELUKUNNAT**

##### **Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta**

Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja  
Varajäsen: Olander, Henry, johtaja  
Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja  
Apukka, Asko, johtaja  
Blanco Sequeiros, Marjatta, apulaisosastopäällikkö  
Järvinen, Pekka, hallitusneuvos  
Pukkila, Tarmo, ylijohdaja

Toiviainen, Matti, apulaisosastopäällikkö  
Pylkkänen, Kari, lääketieteen lisensiaatti  
Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja  
Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri  
Karhu, Jukka, asiamies, oikeustieteen kandidaatti, 1.1.–5.4.  
Rantahalvari, Vesa, sosiaalipoliittinen asiamies, 5.4. lukien  
Lehkonen, Aarne, sosiaalipoliittinen sihteeri, 1.1.–24.4.  
Näätsaari, Sinikka, sosiaalipoliittinen sihteeri, 28.6. lukien  
Näätsaari, Sinikka, sosiaalipoliittinen sihteeri 1.1.–28.6.  
Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteeri, 28.6. lukien  
Työläjärvi, Riitta, asiamies, lääketieteen lisensiaatti  
Kojo, Markku, lakimies  
Sarkomaa, Sari, kansanedustaja  
Koski, Valto, kansanedustaja

##### **Sosiaalilääketieteellinen neuvottelukunta**

Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri, neuvottelukunnan puheenjohtaja  
Huttunen, Jussi, professori, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja  
Holi, Tarja, apulaisjohtaja  
Horsmanheimo, Maija, professori  
Huupponen, Risto, dosentti  
Isohanni, Matti, professori  
Kivelä, Sirkka-Liisa, professori  
Koivikko, Matti, dosentti  
Kujala, Santero, apulaistoiminnanjohtaja  
Pylkkänen, Kari, johtajapsykiatri  
Leirisalo-Repo, Marjatta, professori  
Tilvis, Reijo, professori  
Myllynen, Pertti, dosentti  
Neuvonen, Pertti, professori  
Pentikäinen, Pertti, professori

Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja, 1.3. lukien  
Samaletdin, Atilla, toiminnanjohtaja, 1.1.–28.2.  
Taskinen, Helena, professori

##### **Eläkeasiain neuvottelukunta**

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja  
Olander, Henry, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, jäsen  
Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri  
Varajäsen: Pirttimäki, Raili, asiantuntijalääkäri  
Ahokas, Eeva, osastopäällikkö  
Ikonen, Marja, etuuspäällikkö  
Haikarainen, Tuulikki, hallitusneuvos  
Rossi, Juha, vanhempi hallitussihteeri  
Liuksia, Veikko, hallitusneuvos  
Tuhkanen, Pertti, budjettineuvos  
Lundqvist, Bo, osastopäällikkö  
Lindell, Christina, kehityspäällikkö  
Åström, Johan, asiamies  
Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri  
Karhu, Jukka, asiamies, oikeustieteen kandidaatti, 1.1.–15.2.  
Rantahalvari, Vesa, sosiaalipoliittinen asiamies, 15.2. lukien  
Suutarinen, Juhapekka, asiamies, kauppatieteen maisteri  
Lehkonen, Aarne, sosiaalipoliittinen sihteeri, 1.1.–24.4.  
Kallinen, Kaija, sosiaalipoliittinen sihteeri, 21.5. lukien  
Kallinen, Kaija, sosiaalipoliittinen sihteeri, 1.1.–21.5.  
Näätsaari, Sinikka, sosiaalipoliittinen sihteeri, 21.5. lukien  
Simpanen, Veikko, sosiaalis sihteeri  
Työläjärvi, Riitta, asiamies, lääketieteen lisensiaatti

Knuuti, Kaarina, johtaja  
 Aaltonen, Seppo, johtaja  
 Vuorio, Seppo, puheenjohtaja, 1.1.–15.2.  
 Hetemäki-Olander, Elsi, puheenjohtaja, 15.2. lukien  
 Louhista, Valborg, 2. varapuheenjohtaja  
 Koskelo, Matti, puheenjohtaja  
 Vuolle, Teuvo, puheenjohtaja

### **Työterveyshuoltoneuvottelukunta**

Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja  
 Ronkainen, Kaarina, osastopäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, 1.1.–31.8.  
 Kivimäki, Elise, osastopäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, 1.9. lukien  
 Husman, Kaj, professori  
 Räsänen, Kimmo, erikoislääkäri, 1.1.–31.3.  
 Huuskonen, Matti, ylilääkäri, 1.4. lukien  
 Lamberg, Matti, lääkintöneuvos  
 Kairisalo, Anja, hallitusneuvos, 1.1.–31.3.  
 Hiltunen, Marja-Leena, ylitarkastaja, 1.4. lukien  
 Yrjänheikki, Erkki, neuvotteleva virkamies, 1.1.–31.3.  
 Savolainen, Heikki, ylilääkäri, 1.4. lukien  
 Roto, Pekka, ylilääkäri, 1.1.–31.3.  
 Aalto, Asko, lääkintöneuvos, 1.4. lukien  
 Mäkinen, Olli. A., johtava työpaikkalääkäri, 1.1.–31.3.  
 Nykänen, Mikko, lääkäri, 1.4. lukien  
 Mäkinen, Olli. A., johtava työpaikkalääkäri, 1.4. lukien  
 Tarvainen, Birgitta, kehityspäällikkö  
 Tuhkanen, Taina, johtava työterveyshoitaja, 1.1.–31.3.  
 Peltokoski, Jaana, työterveyshoitaja, 1.4. lukien  
 Perimäki-Dietrich, Raili, työympäristösihteeri  
 Sairanen, Helinä, työterveyshoitaja  
 Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri  
 Kaihilahti, Riitta, hallinnollinen työterveyshoitaja  
 Knuuti, Kaarina, johtaja, 1.1.–31.3.  
 Lumiaho, Maire, jaostopäällikkö, 1.4. lukien  
 Mattila, Ilpo, jaostopäällikkö  
 Työläjärvi, Riitta, asiamies, lääketieteen lisensiaatti, 1.1.–20.6.  
 Pahlman, Irma, asiamies, 20.6. lukien  
 Mäntymaa, Leena, toimituspäällikkö, 1.1.–31.3.  
 Kivipelto, Saga, työterveyshoitaja, 1.4. lukien  
 Forss, Jari, asiamies, varatuomari  
 Wärn, Riitta, asiamies, varatuomari

### **Kuntoutusasiain neuvottelukunta**

Puhakka, Matti, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja  
 Waal, Jouko, kuntoutuspäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen  
 Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri  
 Varajäsen: Koivisto, Pekka, asiantuntijalääkäri  
 Ronkainen, Kaarina, osastopäällikkö  
 Kalimo, Esko, professori  
 Haikarainen, Tuulikki, hallitusneuvos  
 Toiviainen, Matti, apulaisosastopäällikkö, vakuutusneuvos  
 Lehmijoki, Pentti, ylitarkastaja  
 Lyra, Anja, ylitarkastaja  
 Lehtonen, Aarne, sosiaalipoliittinen sihteeri, 1.1.–24.4.  
 Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteeri, 21.5. lukien  
 Perimäki-Dietrich, Raili, työympäristösihteeri  
 Työläjärvi, Riitta, asiamies, lääketieteen lisensiaatti, 1.1.–20.6.  
 Pahlman, Irma, asiamies, 20.6. lukien  
 Simpanen, Veikko, asiamies  
 Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri  
 Kaihilahti, Riitta, hallinnollinen työterveyshoitaja  
 Knuuti, Kaarina, johtaja  
 Mattila, Ilpo, jaostopäällikkö  
 Taskula, Tuula, sosiaali- ja terveystoimen päällikkö  
 Liukko, Matti, hallintoylilääkäri  
 Forss, Jari, asiamies, varatuomari, 1.1.–31.7.  
 Rantahalvari, Vesa, asiamies, 1.8. lukien  
 Wärn, Riitta, asiamies, varatuomari  
 Mykrä, Pekka, ylitarkastaja  
 Hämäläinen, Anita, ylitarkastaja  
 Könkkölä, Kalle, pääsihteeri  
 Mikkola, Elisa, toiminnanjohtaja  
 Pelkonen, Elisa, toimistonjohtaja

### **Työttömyysturva-asiain neuvottelukunta**

Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja  
 Kivimäki, Elise, osastopäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja  
 Toiviainen, Matti, apulaisosastopäällikkö, vakuutusneuvos, 1.1.–31.3.  
 Hakkola, Hannu, hallitusneuvos, 1.4. lukien  
 Varajäsen: Kairisalo, Anja, hallitusneuvos, 1.4. lukien  
 Hartikka, Raili, hallitusneuvos  
 Järvinen, Pasi, vanhempi hallitussihteeri, 1.4. lukien

Tammenmaa, Jarmo, toiminnanjohtaja, 1.1.–31.3.  
 Pohja, Heikki, toimitusjohtaja, 1.4. lukien  
 Oksanen, Tapio, rahoituspäällikkö, 1.4. lukien  
 Talonen, Juhani, toiminnanjohtaja  
 Palokangas, Laura, työttömyyskassan johtaja, 1.4. lukien  
 Rautiainen, Hannu, varatuomari  
 Nyssölä, Mikko, varatuomari, 1.4. lukien  
 Wärn, Riitta, asiamies, varatuomari, 1.1.–31.3.  
 Räsänen, Mikko, asiamies, oikeustieteen kandidaatti, 1.4. lukien  
 Wärn, Riitta, asiamies, varatuomari, 1.4. lukien  
 Airikkala, Risto, varatuomari  
 Knuuti, Kaarina, johtaja, valtiotieteiden lisensiaatti, 1.4. lukien  
 Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteeri, 1.1.–31.3.  
 Metsämäki, Janne, lakimies, 1.4. lukien  
 Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteeri, 1.4. lukien  
 Leppälä, Matti, lakimies, 1.1.–31.3.  
 Kostiaainen, Leila, yksikönjohtaja, 1.4. lukien  
 Salomaa, Markku, lakimies, 1.4. lukien  
 Rautanen, Erja, päälakimies, 1.4. lukien  
 Jussila, Nina, ylitarkastaja, 1.4. lukien  
 Lundström, Stina, työttömyyskassan johtaja  
 Kurki, Juha-Veikko, kassanjohtaja, 1.4. lukien

### **Tutkimusasioiden neuvottelukunta**

Huuhtanen, Jorma, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja  
 Puhakka, Matti, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja  
 Forss, Mikael, tutkimus- ja kehitysyksikön johtaja, 1.3. lukien  
 Hidén, Mikael, professori  
 Hjerpe, Reino T., ylijohtaja  
 Julkunen, Raija, dosentti  
 Järvikoski, Aila, tutkimusjohtaja  
 Kalimo, Esko, professori  
 Kangas, Olli, professori, 1.3. lukien  
 Karisto, Antti, professori, 1.3. lukien  
 Lehto, Markku, kansliapäällikkö  
 Nissinen, Aulikki, professori  
 Okko, Paavo, professori  
 Puro, Tapani, emeritusprofessori  
 Riihinen, Olavi, emeritusprofessori  
 Salavuo, Kari, professori, 1.1.–28.2.  
 Sintonen, Harri, professori



## Kansaneläkelaitoksen vuosikertomus 2001 64. toimintavuosi

	Sivu
KELA - jokaista suomalaista varten	1
Pääjohtajan katsaus	2
Kela vuonna 2001	3
Toimintatietoja Kelasta	3
<b>KELAN MAKSAMAT ETUUDET</b>	<b>3</b>
Eläketurva ja vammaisetuudet	4
Sairausvakuutus	6
Kuntoutus	6
Sairausvakuutusetuudet	7
Sairausvakuutusetuuksien saajat	7
Muu sosiaaliturva	8
<b>KELAN MUU TOIMINTA</b>	<b>11</b>
Tutkimus- ja kehitystoiminta sekä tietopalvelu	11
Kansainvälinen yhteistyö	11
Tiedotus	11
Tietojenkäsittely	11
Tilastointi ja laskelmat	12
Asiakaspalvelu ja palveluverkko	12
Henkilöstö	12
Koulutus	12
<b>TILINPÄÄTÖS JA HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS</b>	<b>13</b>
Rahoitus	13
Sijoitustoiminta	13
Eläkevakuutuksen rahoitus	14
Sairausvakuutuksen ja kuntoutuksen rahoitus	14
Muun sosiaaliturvan rahoitus	14
Toimintakulut	14
Eläkevastuurahasto	14
Näkymät vuodesta 2002 eteenpäin	15
Kelan organisaatio	16
Tuloslaskelma	17
Tase	18
Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain	20
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	24
Tilintarkastuskertomus	27
TOIMIELIMET 2001	28

### KELA

#### Päätoimitalo

Nordenskiöldinkatu 12  
PL 450, 00101 Helsinki  
Puhelin 020 434 11

#### Pitäjänmäen toimitalo

Höyläämötie 1 a B  
PL 78, 00381 Helsinki  
Puhelin 020 434 11

#### Kelan tietokonekeskus

PL 371, 40101 Jyväskylä  
Puhelin 020 434 11

#### Kuntoutuksen palveluyksikkö

Peltolantie 3, 20720 Turku  
Puhelin 020 434 6411

#### Kelan opintotukikeskus

Vapaudenkatu 48–50  
PL 228, 40101 Jyväskylä  
Puhelin 020 434 6611

### KELAN ALUEKESKUKSET

#### Pohjois-Suomen aluekeskus

Sepänkatu 18  
PL 190, 90101 Oulu  
Puhelin 020 435 4211

#### Länsi-Suomen aluekeskus

Kalevankatu 17 A  
PL 361, 60101 Seinäjoki  
Puhelin 020 435 5221

#### Itä-Suomen aluekeskus

Suokatu 40 A 2.krs  
PL 188, 70101 Kuopio  
Puhelin 020 435 7211

#### Lounais-Suomen aluekeskus

Eerikinkatu 26  
PL 365, 20101 Turku  
Puhelin 020 435 9611

#### Etelä-Suomen aluekeskus

Kirkkokatu 8  
PL 149, 15141 Lahti  
Puhelin 020 435 1511



Metsät

Suomen talous on kautta aikain ollut riippuvainen metsistä ja on yhä nokioista huolimatta. Niin metsä vastaa kuin sinne huutaa. Siitä kannattaa pitää hyvää huolta. Vaikka 1990-luvun alku oli kasvun suhteen aiempaa huonompi on puuston kokonaiskasvu pysynyt poistumaa suurempana usean vuosikymmenen ajan ja tällä hetkellä maamme puuvarat ovat runsaammat kuin koskaan. Eniten ovat lisääntyneet Etelä-Suomen kuusikot ja männiköt. Meneillään olevassa Huomisen metsät- hankkeessa edistetään kansallista metsäohjelmaa eri organisaatioiden valtakunnallisella yhteistyöllä. Myös valtio antaa tukea metsän hoito- ja parannustöihin sekä metsäluonnon vaalimiseen.



Graniitti

Suomen metsät ja koko maa lepäävät luotettavan vankalla pohjalla. Vakavanhan kallioperämme yleisin ja tunnetuin kivilaji on graniitti. Sen päämineraaleja ovat kvartsi, kalimaasälpä ja plagiokaasi. Graniitti on harmaata tai punaista riippuen maasälpien ja tummien mineraalien määristä. Eduskuntatalon kivet, myös julkisivun 11 osasta kootut 14 pilaria ovat Kalvolan harmaata graniittia, jossa on vieno punerrus. Upea ja luja suomalainen graniitti on mitä oivallisinta rakennusainetta. Se kestää kipristelemättä karun ilmastomme tuiskut ja tuulet. Suomalaista kiveä löytää rakennuksista eri puolilta maailmaa, niin Pietarin taloista kuin lännen pilvenpiirtäjästä. Graniitti valittiin 1989 maamme kansalliskiveksi.



Sauna

Sauna on meille kansallinen instituutio, jos mikä. Saunan henki, löyly, on suomalaisugrilainen sana vuosituhansien takaa. Yksinomaan suomalainen keksintö sauna ei kuitenkaan ole. Sen vanhoja hakisukulaisia ovat esimerkiksi Amerikan intiaanien inipi, roomalainen ja kelttiläinen kylpy, japanilainen furo, meksikolainen tanascal ja venäläinen banja. Mutta suomalaiset ovat jatkaneet ja pitäneet perinnettä elossa ja soveltaneet sen elimelliseksi osaksi koko elämäänsä. Suomalaiset tunnetaan saunasta ja sana on levinnyt laajalti vieraisiin kieliin. Monille meistä sauna merkitsee enemmän kuin pelkkää hikoilu- ja pesutointia, se on melkein hengellinen riitti. Nyt kun sauna on yleistynyt kaupunkiasuntoihinkin, tällä 5 miljoonaisella kansalla on 1,7 miljoonaa saunaa, yksi kolmea asukasta kohti.



Joutsen

Joutsen eli laulujoutsen, Ultima Thulen lintu, iso ja komea, puhtaanvalkea kansallislintumme, elinikäisen parisuhteen kannattaja, rakastaa kotiaankin niin että palaa vuosi vuoden jälkeen vanhalle pesälleen, ellei se ole hävinnyt muuttomatkan aikana. Joutsenia on nyt runsaasti ympäri maata, mutta joskus oli toisin. Vuonna 1949 kanta oli supistunut arviolta viiteentoista pariin. Ilman nopeaa yleistä asennemuutosta laji olisi saattanut kuolla sukupuuttoon. 1950-luvun lopulla joutsenten määrä alkoi nousta aallonpohjasta. Nykyisin on etenkin metsästäjäpiireissä ryhdytty pohtimaan pitäisikö joutsenen metsästys jälleen sallia.

*Kela - Kansaneläkelaitos vuonna 2002, 200 vuotta Elias Lönnrotin syntymän jälkeen.*

